

APOSTLENES-GJERNINGE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28										

KAPITTEL 1

Den første bok skrev jeg, Teofilus, om alt det som Jesus begynte med både å gjøre og å lære,

² inntil den dag da han blev optatt, efterat han ved den Hellige Ånd hadde gitt sine bud til de apostler som han hadde utvalgt sig,

³ dem som han også fremstilte sig for levende med mange beviser efterat han hadde lidt, idet han i firti dager viste sig for dem og talte om det som hører til Guds rike.

⁴ Og da han var sammen med dem, bød han dem at de ikke skulde vike fra Jerusalem, men bie på det som Faderen hadde lovt, som I, sa han, har hørt om av mig;

⁵ for Johannes døyte vel med vann, men I skal døpes med den Hellige Ånd ikke mange dager herefter.

⁶ Da de nu var kommet sammen, spurte de ham: Herre! gjenreiser du på den tid riket for Israel?

⁷ Han sa til dem: Det tilkommer ikke eder å vite tider eller timer som min Fader har fastsatt av sin egen makt;

⁸ men I skal få kraft idet den Hellige Ånd kommer over eder, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judea og Samaria og like til jordens ende.

⁹ Og da han hadde sagt dette, fór han op mens de så på, og en sky tok ham bort fra deres øine.

¹⁰ Og mens de stirret op mot himmelen idet han fór bort, se, da stod to menn hos dem i hvite klær,

¹¹ og de sa: I galileiske menn! hvorfor står I og ser op mot himmelen? Denne Jesus som er optatt fra eder til himmelen, skal komme igjen på samme måte som I så ham fare op til himmelen.

¹² Da vendte de tilbake til Jerusalem fra det berg som kalles Oljeberget og ligger nær ved Jerusalem, en sabbatsreise derfra.

¹³ Og da de var kommet dit, gikk de op på den sal hvor de holdt til både Peter og Johannes, og Jakob og Andreas, Filip og Tomas, Bartolomeus og Matteus, Jakob, Alfeus' sønn, og Simon ivreren og Judas, Jakobs sønn;

¹⁴ alle disse holdt samdrektig ved i bønnen sammen med noen kvinner og Maria, Jesu mor, og hans brødre.

¹⁵ Og i disse dager stod Peter op midt iblandt brødrene der var samlet en flokk på omkring et hundre og tyve og han sa:

- ¹⁶ Brødre! Det skriftord måtte oppfylles som den Hellige Ånd forut talte ved Davids munn om Judas, som blev veiviser for dem som grep Jesus;
- ¹⁷ han var jo regnet blandt oss og fikk del i denne tjeneste.
- ¹⁸ Han kjøpte sig nu en aker for lønnen for sin ugjerning, og han styrtet ned og brast itu, og alle hans innvoller veltet ut,
- ¹⁹ og det blev vitterlig for alle dem som bor i Jerusalem, så at hin aker på deres eget mål fikk navnet Hakeldama, det er blodaker.
- ²⁰ For det er skrevet i Salmenes bok: Hans bolig bli øde, og ingen bo der, og: La en annen få hans embede!
- ²¹ Derfor bør en av de menn som vandret sammen med oss i all den tid den Herre Jesus gikk inn og ut hos oss,
- ²² like fra sin dåp ved Johannes inntil den dag da han blev optatt fra oss en av disse bør sammen med oss bli vidne om hans opstandelse.
- ²³ De stilte da frem to, Josef, som kaltes Barsabbas, med tilnavnet Justus, og Mattias.
- ²⁴ Og de bad således: Du, Herre, som kjenner alles hjerter! vis oss hvem du har utvalgt av disse to
- ²⁵ til å få del i denne tjeneste og apostelgjerning som Judas gikk bort fra for å gå til sitt eget sted!
- ²⁶ Så kastet de lodd mellom dem, og loddet falt på Mattias, og han blev regnet sammen med de elleve apostler.

KAPITTEL 2

- O**g da pinsefestens dag var kommet, var de alle samlet på samme sted.
- ² Og med ett kom det en lyd fra himmelen som av et fremfarende veldig vær og fylte hele huset der de satt.
- ³ Og det viste sig for dem tunger likesom av ild, som skilte sig og satte sig på enhver av dem.
- ⁴ Da blev de alle fylt med den Hellige Ånd, og de begynte å tale med andre tunger, alt efter som Ånden gav dem å tale.
- ⁵ Nu bodde det i Jerusalem jøder, gudfryktige menn fra alle folkeslag under himmelen.
- ⁶ Da nu denne lyd kom, strømmet hopen sammen og blev forvirret, fordi de hørte dem tale enhver på sitt eget mål;
- ⁷ og de blev forferdet og undret sig, og sa: Men er ikke alle disse som taler, galileere?
- ⁸ Hvorledes går det da til at vi alle hører vårt eget mål, som vi er født i,
- ⁹ vi partere og medere og elamitter, og vi som bor i Mesopotamia og Judea og Kappadokia, Pontus og Asia,
- ¹⁰ Frygia og Pamfylia, Egypten og landskapene i Libya ved Kyrene, og vi tilreisende fra Rom,
- ¹¹ både jøder og tilhengere av jødernes tro, kretere og arabere: vi hører dem tale om Guds store gjerninger på våre tungemål?
- ¹² Men de blev alle forferdet og var rådville, og de sa til hverandre: Hvad kan dette være?
- ¹³ Men andre sa spottende: De er fulle av søt vin!
- ¹⁴ Da stod Peter frem med de elleve, og løftet sin røst og talte til dem: I jødiske menn og alle I som bor i Jerusalem! Dette være eder vitterlig, og lån øre til mine ord!

- ¹⁵ For disse er ikke drukne, således som I mener; det er jo bare den tredje time på dagen;
- ¹⁶ men dette er det som er sagt ved profeten Joel:
- ¹⁷ Og det skal skje i de siste dager, sier Gud, da vil jeg utgyde av min Ånd over alt kjød, og eders sønner og eders døtre skal tale profetiske ord, og eders unge menn skal se syner, og eders oldinger ha drømmer;
- ¹⁸ ja, endog over mine træler og over mine trælkvinner vil jeg i hine dager utgyde av min Ånd, og de skal tale profetiske ord.
- ¹⁹ Og jeg vil la under skje på himmelen i det høie, og tegn på jorden i det lave: blod og ild og røkskyer;
- ²⁰ solen skal bli til mørke og månen til blod, før Herrens dag kommer, den store og herlige.
- ²¹ Og det skal skje: Hver den som påkaller Herrens navn, han skal bli frelst.
- ²² Israelittiske menn! hør disse ord: Jesus fra Nasaret, en mann som var blitt utpekt for eder av Gud ved kraftige gjerninger og under og tegn, som Gud gjorde ved ham midt iblandt eder, således som I selv vet,
- ²³ han som blev forrådt efter Guds besluttede råd og forutviden, ham slo I ihjel, idet I naglet ham til korset ved urettferdighets hender;
- ²⁴ men Gud opreiste ham, idet han løste dødens veer, eftersom det ikke var mulig at han kunde holdes av den.
- ²⁵ For David sier om ham: Jeg hadde alltid Herren for mine øine, for han er ved min høire hånd, forat jeg ikke skal rokkes;
- ²⁶ derfor gledet mitt hjerte sig og min tunge jublet, ja endog mitt kjød skal legge sig til hvile med håp;
- ²⁷ for du skal ikke forlate min sjel i dødsriket, ei heller skal du overgi din hellige til å se tilintetgjørelse;
- ²⁸ du kunngjorde mig livets veier, du skal fylle mig med glede for ditt åsyn.
- ²⁹ Brødre! la mig få lov til å tale med frimodighet til eder om patriarken David, at han både døde og blev begravet, og hans grav er iblandt oss den dag idag;
- ³⁰ da han nu var en profet og visste at Gud med en ed hadde tilsvoret ham at av hans lends frukt vilde han sette en på hans trone,
- ³¹ så var det om Messias' opstandelse han fremsynt talte det ord at han ikke blev forlatt i dødsriket, ei heller så hans kjød tilintetgjørelse.
- ³² Denne Jesus opreiste Gud, som vi alle er vidner om.
- ³³ Efterat han nu er ophøiet ved Guds høire hånd og av sin Fader har fått den Hellige Ånd, som var lovt, så utgjød han dette som I både ser og hører.
- ³⁴ For David fór ikke op til himmelen, men han sier selv: Herren sa til min herre: Sett dig ved min høire hånd,
- ³⁵ til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!
- ³⁶ Så skal da hele Israels hus vite for visst at Gud har gjort ham både til Herre og til Messias, denne Jesus som I korsfestet.
- ³⁷ Men da de hørte dette, stakk det dem i hjertet, og de sa til Peter og de andre apostler: Hvad skal vi gjøre, brødre?
- ³⁸ Peter sa da til dem: Omvend eder, og enhver av eder la sig døpe på Jesu Kristi navn til syndenes forlatelse, så skal I få den Hellige Ånds gave!
- ³⁹ For løftet hører eder til og eders barn og alle dem som er langt borte, så mange som Herren vår Gud kaller til.
- ⁴⁰ Og med flere andre ord vidnet han og formante dem, idet han sa: La eder frelse fra

denne vanartede slekt!

⁴¹ De som nu tok imot hans ord, blev døpt, og det blev på den dag lagt til omkring tre tusen sjeler.

⁴² Og de holdt trolig fast ved apostlenes lære og ved samfundet, ved brøds-brytelsen og ved bønnene.

⁴³ Og det kom frykt over hver sjel, og mange under og tegn blev gjort ved apostlene.

⁴⁴ Og alle de troende holdt sig sammen og hadde alt felles,

⁴⁵ og sine eiendeler og sitt gods solgte de og delte det ut til alle, efter som nogen hadde trang til,

⁴⁶ og idet de samdrektig hver dag stadig søkte templet og brøt brødet hjemme, nøt de sin mat med fryd og hjertets enfold,

⁴⁷ idet de lovet Gud og hadde yndest hos hele folket. Og Herren la hver dag dem som lot sig frelse, til menigheten.

KAPITTEL 3

Men Peter og Johannes gikk sammen op i templet ved bønnens time, som var den niende.

² Og det blev båret frem en mann som var vanfør fra mors liv av, og som de daglig la ved den tempeldør som kalles den fagre, for å be dem som gikk inn i templet, om almisse.

³ Da han så Peter og Johannes som vilde gå inn i templet, bad han om å få en almisse.

⁴ Men Peter så skarpt på ham sammen med Johannes og sa: Se på oss!

⁵ Han gav da akt på dem, for han ventet å få noget av dem.

⁶ Men Peter sa: Sølv og gull eier jeg ikke; men det jeg har, det gir jeg dig: I Jesu Kristi, nasareerens navn -- stå op og gå!

⁷ Så grep han ham ved den høire hånd og reiste ham op,

⁸ og straks fikk hans føtter og ankler styrke, og han sprang op og stod og gikk omkring, og han fulgte med dem inn i templet, og gikk omkring der og sprang og lovet Gud.

⁹ Og hele folket så ham gå omkring og love Gud,

¹⁰ og de kjente ham, de så at han var den som satt der ved den fagre tempeldør for å få almisse, og de blev fulle av forundring og redsel over det som var vederfaret ham.

¹¹ Mens han nu holdt sig nær til Peter og Johannes, strømmet hele folket i forundring sammen om dem ved den buegang som kalles Salomos buegang.

¹² Da Peter så dette, svarte han folket: Israelittiske menn! Hvorfor undrer I eder over dette? eller hvorfor stirrer I på oss som om vi av vår egen kraft eller gudsfrykt hadde gjort at han går omkring?

¹³ Abrahams og Isaks og Jakobs Gud, våre fedres Gud, har herliggjort sin tjener Jesus, ham som I forrådte og fornektet for Pilatus da han dømte at han skulde løslates;

¹⁴ men I fornektet den hellige og rettfærdige og bad at en morder måtte gis eder,

¹⁵ men livets høvding drepte I, ham som Gud opvakte fra de døde, som vi er vidner om.

¹⁶ Og ved troen på hans navn har hans navn styrket denne mann som I ser og kjenner, og troen som virkedes ved ham, har gitt ham denne fulle førlighet for eders alles øine.

¹⁷ Og nu, brødre! jeg vet at I gjorde det i uvitenhet, likesom eders rådsherrer;

¹⁸ men Gud opfylte på denne måte det som han forut forkyste ved alle profetenes munn, at hans Messias skulde lide.

- ¹⁹ Så fatt da et annet sinn og vend om, forat eders synder må bli utslettet, så husvalelsens tider kan komme fra Herrens åsyn,
- ²⁰ og han kan sende den for eder utkårede Messias, Jesus,
- ²¹ som himmelen skal huse inntil de tider da alt det blir gjenoprettet som Gud har talt om ved sine hellige profeters munn fra eldgamle dager av.
- ²² Moses har jo sagt: En profet, likesom mig, skal Herren eders Gud opreise eder av eders brødre; ham skal I høre i alt det som han taler til eder;
- ²³ og det skal skje: Hver sjel som ikke hører denne profet, skal utryddes av folket.
- ²⁴ Men også alle profetene fra Samuel av og derefter, så mange som har talt, har også forkynt om disse dager.
- ²⁵ I er barn av profetene og av den pakt som Gud gjorde med våre fedre da han sa til Abraham: Og i din ætt skal alle jordens slekter velsignes.
- ²⁶ I var de første som Gud sendte sin tjener til, da han lot ham fremstå forat han skulde velsigne eder, idet enhver av eder vender sig bort fra sin ondskap.

KAPITTEL 4

- M**en mens de talte til folket, kom prestene og høvedsmannen for tempelvakten og sadduseerne over dem;
- ² de harmedes over at de lærte folket og forkynte i Jesus opstandelsen fra de døde,
- ³ og de la hånd på dem og satte dem i fengsel til den næste dag; for det var alt aften.
- ⁴ Men mange av dem som hadde hørt ordet, kom til troen, og tallet på mennene blev omkring fem tusen.
- ⁵ Dagen efter skjedde det da at deres rådsherrer og eldste og skriftlærde samlet sig i Jerusalem,
- ⁶ og med dem ypperstepresten Annas og Kaifas og Johannes og Aleksander og så mange som var av yppersteprestelig ætt,
- ⁷ og de stilte dem frem midt iblandt sig og spurte dem: Ved hvilken kraft eller ved hvilket navn gjorde I dette?
- ⁸ Da sa Peter til dem, fylt av den Hellige Ånd: I folkets rådsherrer og Israels eldste!
- ⁹ Når vi idag blir tatt i forhør for en velgjerning mot et sykt menneske, om hvad han er helbredet ved,
- ¹⁰ da være det vitterlig for eder alle og for hele Israels folk at ved Jesu Kristi, nasareerens navn, han som I korsfestet, han som Gud opvakte fra de døde, ved ham står denne helbredet for eders øine.
- ¹¹ Han er den sten som blev forkastet av eder, I bygningsmenn, men som er blitt hjørnesten.
- ¹² Og det er ikke frelse i nogen annen; for det er heller ikke noget annet navn under himmelen, gitt blandt mennesker, ved hvilket vi skal bli frelst.
- ¹³ Men da de så Peters og Johannes' frimodighet og fikk vite at de var ulærde og lege menn, undret de sig, og de kjente dem igjen, at de hadde vært med Jesus;
- ¹⁴ og da de så mannen stå ved deres side, han som var blitt helbredet, kunde de ikke si imot.
- ¹⁵ De bød dem da gå ut fra rådet, og de rådførte sig med hverandre og sa:
- ¹⁶ Hvad skal vi gjøre med disse mennesker? for at et vitterlig tegn er gjort ved dem, det er åpenbart for alle som bor i Jerusalem, og det kan vi ikke nekte.

- 17** Men forat det ikke skal utbrede sig mere blandt folket, så la oss alvorlig true dem til ikke mere å tale i dette navn til noget menneske!
- 18** Så kalte de dem inn og bød dem at de aldeles ikke skulde tale eller lære i Jesu navn.
- 19** Men Peter og Johannes svarte dem: Døm selv om det er rett i Guds øine å lyde eder mere enn Gud!
- 20** for vi kan ikke la være å tale om det som vi har sett og hørt.
- 21** De truet dem da enn mere, og så lot de dem gå, da de for folkets skyld ikke fant nogen råd til å straffe dem; for alle pristete Gud for det som var skjedd;
- 22** for han var mere enn firti år gammel den mann som dette helbredelsestegn hadde hendt med.
- 23** Da de nu var løslatt, kom de til sine egne og fortalte dem alt det yppersteprestene og de eldste hadde sagt til dem.
- 24** Da de hørte det, løftet de samdrektig sin røst til Gud og sa: Herre! du som gjorde himmelen og jorden og havet og alt det som i dem er,
- 25** du som ved din tjener Davids munn sa: Hvorfor fnyste hedningene og grundet folkene på det som fåfengt er?
- 26** Jordens konger steg frem, og høvdingene samlet sig sammen mot Herren og mot hans salvede --
- 27** ja i sannhet, i denne by samlet de sig mot din hellige tjener Jesus, som du salvet, både Herodes og Pontius Pilatus med hedningene og Israels folk,
- 28** for å gjøre det som din hånd og ditt råd forut hadde besluttet skulde skje.
- 29** Og nu, Herre! hold øie med deres trusler, og gi dine tjenere å tale ditt ord med all frimodighet,
- 30** idet du rekker din hånd ut til helbredelse og til tegn og undergjerninger ved din hellige tjener Jesu navn.
- 31** Og da de hadde bedt, skalv det sted hvor de var samlet, og de blev alle fylt med den Hellige And, og de talte Guds ord med frimodighet.
- 32** Men hele flokken av dem som var kommet til troen, hadde ett hjerte og en sjel, og ikke en sa om noget av sitt gods at det var hans eget de hadde alt felles.
- 33** Og med stor kraft bar apostlene frem vidnesbyrdet om den Herre Jesu opstandelse, og det var stor nåde over dem alle.
- 34** For det var heller ikke nogen trengende iblandt dem; for alle som eide akker eller hus, solgte dem og bar frem verdien av det de hadde solgt,
- 35** og la det for apostlenes føtter, og det blev delt ut til enhver efter som han hadde trang til.
- 36** Og Josef, som av apostlene hadde fått tilnavnet Barnabas, det er utlagt: formanings sønn, en levitt, født på Kypern,
- 37** (4:36) som eide en aker, solgte den og bar frem pengene og la dem for apostlenes føtter.

KAPITTEL 5

- M**en en mann ved navn Ananias og hans hustru Saffira solgte en eiendom,
- 2** og han stakk til side noget av pengene med sin hustrus vitende, og bar frem en del og la det for apostlenes føtter.
- 3** Da sa Peter: Ananias! hvorfor har Satan fylt ditt hjerte, så du skulde lyve for den Hellige

Ånd og stikke til side noget av pengene for akeren?

⁴ Var den ikke din så lenge du hadde den, og var den ikke i din makt da den blev solgt? Hvorfor har du satt dig denne gjerning fore i ditt hjerte? Du har ikke løiet for mennesker, men for Gud.

⁵ Men da Ananias hørte disse ord, falt han om og opgav ånden. Og stor frykt kom over alle som hørte det;

⁶ og de unge menn stod op og la ham til rette og bar ham ut og begravde ham.

⁷ Så gikk det omkring tre timer; da trådte hans hustru inn, uten å vite hvad som var skjedd.

⁸ Peter tok da til orde og sa til henne: Si mig: Var det for denne pris I solgte akeren? Hun sa: Ja, for denne pris.

⁹ Da sa Peter til henne: Hvorfor er I dog blitt enige om å friste Herrens Ånd? Se, deres føtter som har begravet din mann, er for døren, og de skal bære dig ut.

¹⁰ Og straks falt hun om for hans føtter og opgav ånden, og da de unge menn kom inn, fant de henne død; og de bar henne ut og begravde henne hos hennes mann.

¹¹ Og stor frykt kom over hele menigheten og over alle som hørte dette.

¹² Men det blev gjort mange tegn og undergjerninger blandt folket ved apostlenes hender, og de holdt alle samdrektig til i Salomos buegang.

¹³ Av de andre vågde ingen å holde sig til dem; men folket priste dem;

¹⁴ og dess flere troende blev vunnet for Herren, menn og kvinner i hopetall,

¹⁵ så de endog bar de syke ut på gatene og la dem på senger og benker, forat endog bare skyggen av Peter kunde overskygge nogen av dem når han kom.

¹⁶ Ja, også fra de omliggende byer kom de sammen i mengde til Jerusalem og førte med sig syke og folk som var plaget av urene ånder, og de blev alle helbredet.

¹⁷ Da stod ypperstepresten op og alle de som holdt med ham, det var sadduseernes parti, og de blev fulle av nidkjærhet

¹⁸ og la hånd på apostlene og kastet dem i det offentlige fengsel.

¹⁹ Men en Herrens engel åpnet om natten fengslets dører og førte dem ut og sa:

²⁰ Gå avsted, og stå frem og tal i templet alle dette livs ord for folket!

²¹ Da de hørte dette, gikk de mot dagningen inn i templet og lærte. Da nu ypperstepresten og hans følge kom, kalte de sammen rådet og alle Israels barns eldste, og sendte bud til fengslet for å hente dem.

²² Men de tjenere som kom dit, fant dem ikke i fengslet; de kom da tilbake og meldte:

²³ Fengslet fant vi pålidelig lukket, og vaktmennene stod ved døren; men da vi lukket op, fant vi ingen der inne.

²⁴ Da høvedsmannen for tempelvakten og yppersteprestene hørte disse ord, visste de ikke hvad de skulde tenke om dem, og hvad dette skulde bli til.

²⁵ Da kom det en og meldte dem: Se, de menn som I kastet i fengsel, står i templet og lærer folket.

²⁶ Da gikk høvedsmannen avsted med tjenerne og hentet dem, dog ikke med vold; for de fryktet for folket, at de skulde bli stenet.

²⁷ Og da de hadde hentet dem, stilte de dem for rådet, og ypperstepresten spurte dem og sa:

²⁸ Vi bød eder strengt at I ikke skulde lære i dette navn, og nu har I fylt Jerusalem med eders lære og vil føre dette menneskes blod over oss!

²⁹ Da svarte Peter og apostlene: En skal lyde Gud mere enn mennesker.

³⁰ Våre fedres Gud opvakte Jesus, som I drepte ved å henge ham på et tre;
³¹ ham ophøiet Gud ved sin høire hånd til høvding og frelser, for å gi Israel omvendelse og syndenes forlatelse.
³² Og vi er hans vidner om disse ting, og likeså den Hellige Ånd, som Gud gav dem som lyder ham.
³³ Da de hørte dette, skar det dem i hjertet, og de la råd op om å slå dem ihjel.
³⁴ Men det stod op en fariseer i rådet ved navn Gamaliel, en lovlærer som var høit aktet av hele folket, og han bød å føre mennene ut et øieblikk,
³⁵ og han sa til dem: Israelittiske menn! Se eder vel for hvad I gjør med disse mennesker!
³⁶ For nogen tid siden fremstod Teudas, som sa sig å være noget, og omkring fire hundre menn slo sig sammen med ham; han blev drept, og alle de som lød ham, spredtes og blev til intet.
³⁷ Efter ham fremstod Judas fra Galilea i skatteutskrivningens dager og forførte folket til å følge sig; også han omkom, og alle de som lød ham, blev spredt.
³⁸ Og nu sier jeg eder: Hold eder fra disse menn og la dem være i fred! for er dette råd eller dette verk av mennesker, da skal det gå til grunne,
³⁹ men er det av Gud, vil I ikke kunne ødelegge dem. Vokt eder at I ikke må finnes stridende mot Gud!
⁴⁰ De lød ham da, og kalte apostlene inn igjen og lot dem hudstryke, og bød dem at de ikke skulde tale i Jesu navn, og så lot de dem gå.
⁴¹ Så gikk de da bort fra rådet, glade over at de var aktet verdige til å vanæres for det navns skyld;
⁴² og de holdt ikke op med å lære hver dag i templet og hjemme og å forkynne evangeliet om Kristus Jesus.

KAPITTEL 6

I disse dager da disiplenes tall øket, gav de gresktalende jøder sig til å knurre mot hebreerne over at deres enker blev satt til side ved den daglige utdeling.
² Da kalte de tolv hele disippelskaren sammen og sa: Det er ikke tilbørlig at vi forlater Guds ord og gjør tjeneste ved bordene;
³ utse derfor iblandt eder, brødre, syv menn som har godt vidnesbyrd, fulle av Ånd og visdom! dem vil vi innsette til å røkte dette hverv;
⁴ vi derimot vil holde ved i bønnen og ordets tjeneste.
⁵ Dette ord syntes hele skaren godt om, og de valgte Stefanus, en mann full av tro og den Hellige Ånd, og Filip og Prokorus og Nikanor og Timon og Parmenas og Nikolaus, en tilhenger av jødernes tro, fra Antiokia;
⁶ dem stilte de frem for apostlene, og disse bad og la sine hender på dem.
⁷ Og Guds ord hadde fremgang, og tallet på disiplene i Jerusalem øket sterkt, og en stor mengde av prestene blev lydige mot troen.
⁸ Men Stefanus var full av nåde og kraft, og gjorde undergjerninger og store tegn blandt folket.
⁹ Da stod nogen frem av den synagoge som kalles de frigittes og kyreneernes og aleksandrinernes, og av dem fra Kilikia og Asia, og de innlot sig i ordskifte med Stefanus,
¹⁰ og de var ikke i stand til å stå sig mot den visdom og den Ånd han talte av.
¹¹ Da traff de lønnlig avtale med nogen menn som sa: Vi har hørt ham tale bespottelige

ord mot Moses og Gud.

¹² Og de opegget folket og de eldste og de skriftlærde, og de falt over ham og drog ham avsted og førte ham for rådet,

¹³ og stilte frem falske vidner som sa: Dette menneske holder ikke op med å tale mot det hellige sted og mot loven;

¹⁴ for vi har hørt ham si at denne Jesus fra Nasaret skal bryte ned dette sted og forandre de skikker som Moses gav oss.

¹⁵ Og da alle de som satt i rådet, stirret på ham, så de hans ansikt som en engels ansikt.

KAPITTEL 7

Ypperstepresten sa da: Er dette sant?

² Han svarte: Brødre og fedre! Hør på mig: Herlighetens Gud åpenbarte sig for vår far Abraham mens han var i Mesopotamia, før han hadde bosatt sig i Karan,

³ og sa til ham: Dra ut fra ditt land og fra din slekt, og gå til det land som jeg vil vise dig!

⁴ Så drog han ut fra kaldeernes land og bosatte sig i Karan. Og derfra lot Gud ham efter farens død flytte til dette land som I nu bor i;

⁵ men han gav ham ikke arvelodd der, enn ikke en fotsbredd; og han lovte å gi ham det til eie, og hans ætt efter ham, enda han ikke hadde barn.

⁶ Og Gud talte således: Hans ætt skal bo i utlendighet i et fremmed land, og de skal holde den i trældom og mishandle den i fire hundre år;

⁷ og det folk som de skal træle under, vil jeg dømme, sa Gud, og derefter skal de dra ut derfra og tjene mig på dette sted.

⁸ Og han gav ham omskjærelsens pakt; og så fikk han sønnen Isak, og omskar ham på den åttende dag, og Isak fikk sønnen Jakob, og Jakob blev far til de tolv patriarker.

⁹ Og patriarkene bar avind mot Josef og solgte ham til Egypten; og Gud var med ham

¹⁰ og fridde ham ut av alle hans trengsler, og gav ham nåde og visdom for Faraos, egypterkongens øine; og han satte ham til høvding over Egypten og hele sitt hus.

¹¹ Så kom det hungersnød over hele Egyptens land og Kana'an, og stor trengsel, og våre fedre fant ikke føde.

¹² Men da Jakob fikk høre at det var korn i Egypten, sendte han våre fedre dit første gang;

¹³ og annen gang blev Josef gjenkjent av sine brødre, og Josefs byrd kom til Faraos kunnskap.

¹⁴ Da sendte Josef bud og kalte til sig sin far Jakob og hele sin slekt, fem og sytti sjeler.

¹⁵ Så drog Jakob ned til Egypten, og han døde, han og våre fedre,

¹⁶ og de blev ført til Sikem og lagt i den grav som Abraham kjøpte for en kjøpesum i sølv av Hemors barn i Sikem.

¹⁷ Efter som nu tiden nærmet sig da det løfte skulde opfylles som Gud hadde gitt Abraham, tok folket til og blev mannsterkt i Egypten,

¹⁸ inntil det fremstod en annen konge over Egypten, som ikke kjente Josef;

¹⁹ han fór med svik mot vårt folk, og ved mishandling tvang han våre fedre til å sette sine nyfødte barn ut, så de ikke skulde holdes i live.

²⁰ På den tid blev Moses født, og han var fager for Gud; han blev i tre måneder fostret i sin fars hus,

²¹ og da han var blitt utsatt, tok Faraos datter ham op, og fostret ham og tok ham i sønns

sted.

22 Og Moses blev oplært i all egypternes visdom, og han var mektig i ord og gjerninger.

23 Men da han var blitt firti år gammel, fikk han i sinne å se til sine brødre, Israels barn,

24 og da han så en lide urett, kom han ham til hjelp og hevnet den som blev mishandlet, og slo egypteren ihjel.

25 Han tenkte da at hans brødre skulde forstå at Gud gav dem frelse ved hans hånd; men de forstod det ikke.

26 Den næste dag kom han til dem mens de trettet, og han formante dem til å holde fred, han sa: I menn! I er brødre; hvorfor gjør I hverandre urett?

27 Men han som gjorde sin næste urett, støtte ham fra sig og sa: Hvem har satt dig til høvding og dommer over oss?

28 Vil du kanskje slå mig ihjel, som du igår slo ihjel egypteren?

29 Men Moses flyktet for dette ords skyld, og blev en utlending i Midians land og fikk der to sønner.

30 Og da firti år var til ende, åpenbarte en engel sig for ham i berget Sinais ørken i en brennende tornebusk.

31 Da Moses så det, undret han sig over synet; men da han gikk bort for å se på det, kom en røst fra Herren:

32 Jeg er dine fedres Gud, Abrahams og Isaks og Jakobs Gud. Men Moses skalv av redsel, og vågde ikke å se på det.

33 Og Herren sa til ham: Løs skoene av dine føtter! for det sted du står på, er hellig jord.

34 Jeg har grant sett hvor mitt folk blir mishandlet i Egypten, og deres sukk har jeg hørt, og jeg er steget ned for å utfri dem. Og nu, kom, la mig sende dig til Egypten!

35 Denne Moses som de fornektet, idet de sa: Hvem har satt dig til høvding og dommer? ham sendte Gud til å være både høvding og redningsmann ved den engels hånd som åpenbarte sig for ham i tornebusken.

36 Han var den som førte dem ut, idet han gjorde undergjerninger og tegn i Egyptens land og i det Røde Hav og i ørkenen i firti år.

37 Han er den Moses som sa til Israels barn: En profet, likesom mig, skal Gud opreise eder av eders brødre.

38 Han er den som i menigheten i ørkenen var med den engel som talte til ham på Sinai berg, og med våre fedre, han som mottok levende ord for å gi oss dem.

39 Ham vilde våre fedre ikke være lydige, de støtte ham fra sig, og vendte sig i sitt hjerte til Egypten, og de sa til Aron:

40 Gjør oss guder som kan dra foran oss! for denne Moses som førte oss ut av Egyptens land vi vet ikke hvad det er blitt av ham.

41 Og de gjorde en kalv i hine dager og bar frem offer til avgudsbilledet, og de gledet sig over sine henders verk.

42 Men Gud vendte sig bort, og overgav dem til å dyrke himmelens hær, som skrevet er i profetenes bok: Israels hus! gav I mig vel slaktoffer og andre offer i firti år i ørkenen?

43 Nei, I bar med eder Moloks telt og guden Remfans stjerne, de billeder som I gjorde for å tilbede dem, og jeg vil flytte eder bort hinsides Babylon.

44 Våre fedre hadde i ørkenen vidnesbyrdets telt, således som den som talte til Moses, bød ham å gjøre det efter det forbillede han hadde sett;

45 dette tok våre fedre i arv, og førte det med Josva inn i de hedningers eiendomsland som Gud drev bort for våre fedre, inntil Davids dager.

- ⁴⁶ Han fant nåde hos Gud, og bad om at han måtte finne et bosted for Jakobs Gud.
- ⁴⁷ Men Salomo bygget ham et hus.
- ⁴⁸ Men den Høieste bor ikke i hus som er gjort med hender, således som profeten sier:
- ⁴⁹ Himmelen er min trone, og jorden en skammel for mine føtter; hvad hus vil I bygge mig, sier Herren, eller hvor er det sted jeg skal hvile på?
- ⁵⁰ Har ikke min hånd gjort alt dette?
- ⁵¹ I hårde halser og uomskårne på hjerte og ører! I står alltid den Hellige Ånd imot, som eders fedre, således også I.
- ⁵² Hvem av profetene forfulgte ikke eders fedre? De drepte dem som forut forkynnte at den rettferdige skulde komme, han som I nu har forrådt og myrdet,
- ⁵³ I som mottok loven gitt ved engler og ikke har holdt den!
- ⁵⁴ Men da de hørte dette, stakk det dem i deres hjerter, og de skar tenner mot ham.
- ⁵⁵ Men han var full av den Hellige Ånd og skuet ufravendt op mot himmelen, og han så Guds herlighet, og Jesus stå ved Guds høire hånd,
- ⁵⁶ og han sa: Nu ser jeg himlene åpne, og Menneskesønnen stå ved Guds høire hånd!
- ⁵⁷ Da skrek de med høi røst og holdt for sine ører, og stormet alle som en inn på ham
- ⁵⁸ og drev ham ut av byen og stenet ham; og vidnene la sine klær av sig ved en ung manns føtter som hette Saulus.
- ⁵⁹ Og de stenet Stefanus, mens han bad og sa: Herre Jesus, ta imot min ånd!
- ⁶⁰ Og han falt på kne og ropte med høi røst: Herre, tilregn dem ikke denne synd! Og som han hadde sagt dette, sov han inn.

KAPITTEL 8

- O**g Saulus samtykte i mordet på ham. Men på den dag blev det en stor forfølgelse mot menigheten i Jerusalem, og de blev alle adspredt over Judeas og Samarias land, undtagen apostlene.
- ² Men nogen gudfryktige menn begravde Stefanus og holdt en stor veklage over ham.
- ³ Men Saulus herjet menigheten, og gikk inn i hus efter hus og drog ut både menn og kvinner og lot dem kaste i fengsel.
- ⁴ De som nu var adspredt, drog omkring og forkynnte evangeliets ord.
- ⁵ Filip kom da ned til en by i Samaria og forkynnte Kristus for dem.
- ⁶ Og folket gav samdrektig akt på det som blev sagt av Filip, idet de hørte og så de tegn som han gjorde.
- ⁷ For det var mange som hadde urene ånder, og de fór ut av dem med høie skrik, og mange verkbrudne og vanføre blev helbredet.
- ⁸ Og det blev stor glede der i byen.
- ⁹ Men der var en mann ved navn Simon, som før hadde gitt sig av med trolldom i byen og satt folket i Samaria i den største forundring, for han sa sig selv å være stor;
- ¹⁰ ham gav de akt på, både små og store, de sa: Han er Guds kraft som kalles den store.
- ¹¹ Men de gav akt på ham fordi han i lang tid hadde satt dem i forundring ved sine trolldomskunster.
- ¹² Men da de nu trodde Filip, som forkynnte dem evangeliet om Guds rike og Jesu Kristi navn, så lot de sig døpe, både menn og kvinner.
- ¹³ Og Simon tok ved troen han også, og da han var blitt døpt, holdt han sig nær til Filip, og

da han så de kraftige gjerninger og tegn som blev gjort, blev han ute av sig selv av forundring.

14 Da nu apostlene i Jerusalem fikk høre at Samaria hadde tatt imot Guds ord, sendte de Peter og Johannes til dem;

15 disse kom ned og bad for dem, forat de skulde få den Hellige Ånd;

16 for Ånden var ennå ikke falt på nogen av dem, de var bare døpt til den Herre Jesu navn.

17 De la da sine hender på dem, og de fikk den Hellige Ånd.

18 Men da Simon så at Ånden blev gitt ved apostlenes håndspåleggelse, kom han til dem med penger og sa:

19 Gi også mig denne makt at den som jeg legger mine hender på, må få den Hellige Ånd!

20 Men Peter sa til ham: Ditt sølv være forbannet, både det og du selv, fordi du tenkte å kjøpe Guds gave for penger!

21 Du har ikke del eller lodd i dette ord; for ditt hjerte er ikke rett for Gud.

22 Omvend dig derfor fra denne din ondskap, og bed Herren om kanskje ditt hjertes tanke måtte forlates dig!

23 For jeg ser at du ligger i bitterhets galle og urettferdighets bånd.

24 Da svarte Simon: Bed I for mig til Herren, forat ikke noget av det I har sagt, skal komme over mig!

25 Etterat de nu hadde vidnet og talt Herrens ord, vendte de tilbake til Jerusalem, og de forkynte evangeliet i mange av samaritanenes byer.

26 Men en Herrens engel talte til Filip og sa: Stå op og gå mot syd, på den vei som går ned fra Jerusalem til Gasa! Denne vei er øde.

27 Han stod da op og gikk dit; og se, der var en etioper, en hoffmann, en høi embedsmann hos Kandake, etiopernes dronning, en som var satt over hele hennes skatt; han var kommet til Jerusalem for å tilbede,

28 og han var nu på hjemveien, og satt på sin vogn og leste profeten Esaias.

29 Og Ånden sa til Filip: Gå bort til denne vogn og hold dig nær ved den!

30 Filip løp da til, og hørte at han leste profeten Esaias, og sa: Skjønner du det du leser?

31 Han svarte: Hvorledes skulde jeg vel kunne det uten at nogen veileder mig? Og han bad Filip stige op og sette sig hos ham.

32 Men det stykke av Skriften som han leste, var dette: Som et får blev han ført bort for å slaktes, og lik et lam som er stumt for den som klipper det, således åpner han ikke sin munn;

33 i hans fornedrelse blev dommen over ham borttatt, og hvem kan fortelle om hans ætt? for hans liv blir tatt bort fra jorden.

34 Hoffmannen tok da til orde og sa til Filip: Jeg ber dig: om hvem sier profeten dette? om sig selv eller om nogen annen?

35 Da oplot Filip sin munn, og idet han gikk ut fra dette skriftsted, forkynte han ham evangeliet om Jesus.

36 Og som de drog frem på veien, kom de til et sted hvor det var vann, og hoffmannen sa: Se, her er vann; hvad er til hinder for at jeg blir døpt?

37 Og Filip sa: Tror du av hele ditt hjerte, så kan det skje. Men han svarte og sa: Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn.

38 Og han bød vognen holde, og de steg ned i vannet, både Filip og hoffmannen, og han døypte ham.

³⁹ Men da de steg op av vannet, rykte Herrens Ånd Filip bort, og hoffmannen så ham ikke lenger; for han drog sin vei med glede.

⁴⁰ Men Filip blev funnet i Asdod, og han drog omkring og forkynte evangeliet i alle byene, inntil han kom til Cesarea.

KAPITTEL 9

Men Saulus fnyste fremdeles av trusel og mord mot Herrens disipler, og han gikk til ypperstepresten

² og bad ham om brev til Damaskus, til synagogene der, forat om han fant nogen som hørte Guds vei til, både menn og kvinner, han da kunde føre dem bundne til Jerusalem.

³ Men på reisen skjedde det at han kom nær til Damaskus, og med ett strålte et lys fra himmelen om ham,

⁴ og han falt til jorden og hørte en røst som sa til ham: Saul! Saul! hvorfor forfølger du mig?

⁵ Han sa: Hvem er du, Herre? Og han svarte: Jeg er Jesus, han som du forfølger.

⁶ Men stå op og gå inn i byen, så skal det bli dig sagt hvad du har å gjøre!

⁷ Men mennene som reiste sammen med ham, stod forferdet, for de hørte vel røsten, men så ikke nogen.

⁸ Saulus reiste sig da op fra jorden; men da han åpnet sine øine, så han intet; de ledet ham da ved hånden og førte ham inn i Damaskus.

⁹ Og i tre dager var han uten syn og hverken åt eller drakk.

¹⁰ Men det var i Damaskus en disippel ved navn Ananias, og Herren sa til ham i et syn: Ananias! Han svarte: Her er jeg, Herre!

¹¹ Og Herren sa til ham: Stå op og gå bort i den gate som kalles den rette, og spør i Judas' hus efter en som heter Saulus, fra Tarsus! for se, han beder,

¹² og han har i et syn sett en mann ved navn Ananias, som kom inn til ham og la hånden på ham forat han skulde få sitt syn igjen.

¹³ Men Ananias svarte: Herre! jeg har hørt av mange om denne mann hvor meget ondt han har gjort mot dine hellige i Jerusalem,

¹⁴ og her har han makt fra yppersteprestene til å binde alle dem som påkaller ditt navn.

¹⁵ Men Herren sa til ham: Gå avsted! for han er mig et utvalgt redskap til å bære mitt navn frem både for hedninger og konger og for Israels barn;

¹⁶ for jeg vil vise ham hvor meget han skal lide for mitt navns skyld.

¹⁷ Så gikk Ananias avsted og kom inn i huset og la hendene på ham og sa: Saul, bror! Herren har sendt mig, Jesus, han som åpenbarte sig for dig på veien hvor du kom, forat du skal få ditt syn igjen og bli fylt med den Hellige Ånd.

¹⁸ Og straks falt det likesom skjell fra hans øine, og han fikk sitt syn igjen, og han stod op og blev døpt,

¹⁹ og han tok føde til sig og blev styrket. Han blev da nogen dager hos disiplene i Damaskus.

²⁰ Og straks forkynte han Jesus i synagogene, at han er Guds Sønn.

²¹ Og alle som hørte det, blev ute av sig selv av forundring og sa: Er ikke dette han som i Jerusalem utryddet dem som påkaller dette navn? og han var kommet hit for å føre dem bundne til yppersteprestene.

²² Men Saulus blev enn mere styrket, og han målbandt jødene som bodde i Damaskus,

idet han beviste at Jesus er Messias.

23 Da nu mange dager var gått, la jødene råd op om å slå ham ihjel;

24 men Saulus fikk vite at de efterstrebt ham. De vocket også portene dag og natt for å slå ham ihjel;

25 men hans disipler tok ham om natten og slapp ham ut gjennom muren, idet de firte ham ned i en kurv.

26 Da han nu kom til Jerusalem, søkte han å holde sig nær til disiplene; og de fryktet alle for ham, for de trodde ikke at han var nogen disippel.

27 Men Barnabas tok sig av ham og førte ham til apostlene, og han fortalte dem hvorledes han hadde sett Herren på veien, og at han hadde talt til ham, og hvorledes han i Damaskus hadde lært frimodig i Jesu navn.

28 Så gikk han da inn og ut med dem i Jerusalem

29 og lærte frimodig i Herrens navn, og han talte med de gresktalende jøder og innlot sig i ordskifte med dem. De søkte da å slå ham ihjel;

30 men da brødrene fikk det å vite, førte de ham ned til Cesarea, og sendte ham derfra til Tarsus.

31 Menigheten hadde nu fred over hele Judea og Galilea og Samaria; den oppbyggedes og vandret i Herrens frykt, og vokste ved den Hellige Ånds hjelp.

32 Og det hendte sig da Peter drog allesteds omkring, at han også kom ned til de hellige som bodde i Lydda.

33 Der fant han en mann ved navn Æneas, som hadde ligget åtte år til sengs, fordi han var verkbrudden.

34 Og Peter sa til ham: Æneas! Jesus Kristus helbreder dig; stå op og red selv din seng! Og straks stod han op,

35 og alle som bodde i Lydda og Saron, så ham, og de omvendte sig til Herren.

36 I Joppe var det en disippelinne ved navn Tabita, det er utlagt: Dorkas; [en hind] hun var rik på gode gjerninger og gav mange almisser.

37 Men det skjedde i de dager at hun blev syk og døde; de vasket henne da og la henne på en sal.

38 Og da Lydda ligger nær ved Joppe, og disiplene hadde hørt at Peter var der, sendte de to menn til ham og bad: Dryg ikke med å komme hit til oss!

39 Peter stod da op og gikk med dem, og da han kom dit, førte de ham op på salen, og alle enkene stod ved hans side og gråt, og viste ham de kjortler og klær som Tabita hadde gjort den tid hun var hos dem.

40 Men Peter bød alle gå ut, falt på kne og bad, og han vendte sig til liket og sa: Tabita, stå op! Hun slo øinene op, og da hun så Peter, satte hun sig op.

41 Og han rakte henne hånden og reiste henne op; og han kalte de hellige og enkene inn og stilte henne levende frem for dem.

42 Dette blev vitterlig over hele Joppe, og mange kom til troen på Herren.

43 Derefter blev han en lengere tid i Joppe hos en mann ved navn Simon, en garver.

KAPITTEL 10

Det var en mann i Cesarea ved navn Kornelius, høvedsmann ved den hærdeling som kaltes den italiske;

2 han var en from mann og fryktet Gud med hele sitt hus og gav mange almisser til folket

og bad alltid til Gud.

³ Og han så grandgivelig i et syn, omkring den niende time på dagen, en Guds engel som kom inn til ham og sa til ham: Kornelius!

⁴ Men han stirret på ham og blev forferdet og sa: Hvad er det, Herre? Han svarte ham: Dine bønner og dine almisser er steget op til ihukommelse for Gud.

⁵ Og nu, send nogen menn til Joppe og hent til dig en mann ved navn Simon, som kalles med tilnavn Peter;

⁶ han bor hos en garver som heter Simon, og som har et hus ved havet.

⁷ Da nu engelen som talte til ham, var faret fra ham, kalte han til sig to av sine tjenere og en from stridsmann av dem som alltid var om ham,

⁸ og han fortalte dem det alt sammen, og sendte dem avsted til Joppe.

⁹ Den næste dag, mens disse var på veien og nærmet sig til byen, gikk Peter ved den sjette time op på taket for å bede.

¹⁰ Han blev da sulten og vilde ha noget å ete. Mens de nu laget det til, kom det en henrykkelse over ham,

¹¹ og han ser himmelen åpnet og noget dale ned, likesom en stor duk, som blev senket ned på jorden efter de fire hjørner;

¹² i den var det alle slags firføtte og krypende dyr som lever på jorden, og alle slags himmelens fugler.

¹³ Og det kom en røst til ham: Stå op, Peter! slakt og et!

¹⁴ Men Peter sa: Ingenlunde, Herre! aldri har jeg ett noget vanhellig eller urent.

¹⁵ Og det kom atter en røst, for annen gang, til ham: Det som Gud har rensset, det må ikke du gjøre til urent.

¹⁶ Dette skjedde tre ganger, og straks blev det tatt op igjen til himmelen.

¹⁷ Mens nu Peter var tvilrådig med sig selv om hvad det syn vel skulde bety som han hadde sett, se, da stod de menn som var utsendt av Kornelius, for porten, efterat de hadde spurt sig frem til Simons hus,

¹⁸ og de ropte inn og spurte om Simon som kaltes med tilnavn Peter, bodde der.

¹⁹ Mens Peter nu grundet på synet, sa Ånden til ham: Se, tre menn leter efter dig;

²⁰ stå op og gå ned, og dra med dem uten å tvile! for det er jeg som har sendt dem.

²¹ Da gikk Peter ned til mennene og sa: Se, jeg er den som I leter efter; hvad er årsaken til at I er kommet hit?

²² De sa: Kornelius, en høvedsmann, en rettferdig og gudfryktig mann, som har godt vidnesbyrd av hele jødernes folk, fikk det bud av en hellig engel at han skulde hente dig til sitt hus og høre hvad du har å si.

²³ Han kalte dem da inn og gav dem herberge. Og den næste dag stod han op og drog avsted med dem, og nogen av brødrene fra Joppe gikk med ham.

²⁴ Dagen efter kom de til Cesarea, og Kornelius hadde kalt sammen sine frender og nærmeste venner og ventet på dem.

²⁵ Da nu Peter trådte inn, gikk Kornelius ham i møte og falt ned for hans føtter og tilbad ham.

²⁶ Men Peter reiste ham op og sa: Stå op! Også jeg er et menneske.

²⁷ Og idet han samtalte med ham, gikk han inn, og der fant han mange samlet,

²⁸ og han sa til dem: I vet hvor utillatelig det er for en jøde å omgås med nogen av et annet folk eller å gå inn til ham; men Gud viste mig at jeg ikke skulde kalle noget menneske vanhellig eller urent;

- ²⁹ derfor kom jeg også uten innvending da jeg blev budsendt. Jeg spør altså: Av hvad årsak sendte I bud efter mig?
- ³⁰ Da sa Kornelius: For fire dager siden -- det var da som nu ved den niende time -- bad jeg i mitt hus, og se, en mann stod for mig i skinnende klædebon,
- ³¹ og han sier: Kornelius! din bønn er hørt, og dine almisser er ihukkommet for Guds åsyn;
- ³² send derfor bud til Joppe og kall til dig Simon som kalles med tilnavnet Peter! han har herberge hos Simon, en garver, ved havet; og han skal tale til dig når han kommer hit.
- ³³ Derfor sendte jeg straks bud til dig, og du gjorde vel at du kom. Nu er vi da alle til stede for Guds åsyn for å høre alt som er dig pålagt av Herren.
- ³⁴ Peter oplot da sin munn og sa: Jeg skjønner i sannhet at Gud ikke gjør forskjell på folk;
- ³⁵ men blandt ethvert folkeslag tar han imot den som frykter ham og gjør rettferdighet.
- ³⁶ Det ord som han sendte ut til Israels barn, idet han i evangeliet forkynte fred ved Jesus Kristus han er alles Herre
- ³⁷ det ord kjenner I, det som utgikk over hele Judea efter å ha tatt sin begynnelse fra Galilea efter den dåp som Johannes forkynte --
- ³⁸ hvorledes Gud salvet Jesus fra Nasaret med den Hellige Ånd og kraft, han som gikk omkring og gjorde vel og helbredet alle som var overveldet av djevelen, fordi Gud var med ham.
- ³⁹ Og vi er vidner om alt det han gjorde både i jødenes land og i Jerusalem, han som de slo ihjel, idet de hengte ham på et tre.
- ⁴⁰ Ham opvakte Gud på den tredje dag, og gav ham å åpenbare sig,
- ⁴¹ ikke for hele folket, men for de vidner som var forut valgt av Gud, for oss, vi som åt og drakk sammen med ham efterat han var opstanden fra de døde.
- ⁴² Og han bød oss å forkynne for folket og vidne at han er den som av Gud er bestemt til å være dommer over levende og døde.
- ⁴³ Ham gir alle profetene det vidnesbyrd at hver den som tror på ham, får syndenes forlatelse ved hans navn.
- ⁴⁴ Mens Peter ennu talte disse ord, falt den Hellige Ånd på alle dem som hørte ordet.
- ⁴⁵ Og alle de troende av omskjærelsen som var kommet med Peter, blev forferdet over at den Hellige Ånds gave var blitt utgytt også over hedningene;
- ⁴⁶ for de hørte dem tale med tunger og lovprise Gud.
- ⁴⁷ Da svarte Peter: Mon nogen kan nekte dem vannet, så de ikke skulde bli døpt, de som har fått den Hellige Ånd likesom vi?
- ⁴⁸ Og han bød at de skulde døpes i Jesu Kristi navn. De bad ham da bli der noen dager.

KAPITTEL 11

Apostlene og de brødre som var omkring i Judea, fikk da høre at også hedningene hadde tatt imot Guds ord.

- ² Da nu Peter kom op til Jerusalem, gikk de av omskjærelsen i rette med ham og sa:
- ³ Du gikk inn til uomskårne menn og åt med dem.
- ⁴ Men Peter begynte da fra først av og la det ut i sammenheng og sa:
- ⁵ Jeg var i byen Joppe og bad; da så jeg i en henrykkelse et syn: Det dalte ned noget, likesom en stor duk, som blev senket ned fra himmelen efter de fire hjørner, og det kom like bort til mig;

- ⁶ da jeg stirret på den og så nøie efter, blev jeg var jordens firføtte dyr og ville og krypende dyr og himmelens fugler.
- ⁷ Jeg hørte også en røst som sa til mig: Stå op, Peter! slakt og et!
- ⁸ Men jeg sa: Ingenlunde, Herre! aldri er noget vanhellig eller urent kommet i min munn.
- ⁹ En røst fra himmelen svarte mig da annen gang: Det som Gud har rensset, det må ikke du gjøre til urent.
- ¹⁰ Dette skjedde tre ganger; og det blev alt sammen dradd op igjen til himmelen.
- ¹¹ Og se, i det samme stod tre menn utenfor huset der jeg var; de var utsendt til mig fra Cesarea,
- ¹² Og Ånden sa til mig at jeg skulde gå med dem uten å tvile; disse seks brødre drog også med mig; og vi kom inn i mannens hus.
- ¹³ Og han fortalte oss hvorledes han hadde sett engelen som stod i hans hus og sa til ham: Send bud til Joppe og hent til dig Simon som kalles med tilnavn Peter!
- ¹⁴ han skal tale ord til dig som du skal bli frelst ved, du og hele ditt hus.
- ¹⁵ Men da jeg begynte å tale, falt den Hellige Ånd på dem, likesom på oss i begynnelsen.
- ¹⁶ Da kom jeg Herrens ord i hu, at han sa: Johannes døypte med vann, men I skal døpes med den Hellige Ånd.
- ¹⁷ Gav nu altså Gud dem den samme gave som han gav oss, da de var kommet til troen på den Herre Jesus Kristus, hvem var da vel jeg, at jeg skulde være i stand til å hindre Gud?
- ¹⁸ Da de hørte dette, slo de sig til ro, og de priste Gud og sa: Så har da Gud også gitt hedningene omvendelsen til livet.
- ¹⁹ De som nu var adspredt på grunn av den trengsel som opstod for Stefanus' skyld, drog omkring like til Fønikia og Kypern og Antiokia, men talte ikke ordet til andre enn jøder.
- ²⁰ Men iblandt dem var det nogen menn fra Kypern og Kyrene, som kom til Antiokia, og der talte de også til grekerne og forkynte dem evangeliet om den Herre Jesus.
- ²¹ Og Herrens hånd var med dem, og et stort tall kom til troen og omvendte sig til Herren.
- ²² Denne tidende kom da menigheten i Jerusalem for øre, og de sendte Barnabas ut for å dra til Antiokia;
- ²³ da han kom dit og så Guds nåde, gledet han sig, og han formante alle til at de med hjertets forsett skulde holde fast ved Herren;
- ²⁴ for han var en god mann og full av den Hellige Ånd og tro. Og en stor skare blev vunnet for Herren.
- ²⁵ Han drog da ut til Tarsus for å opsøke Saulus, og da han hadde funnet ham, førte han ham til Antiokia.
- ²⁶ Og et helt år var de sammen der i menigheten og lærte en stor skare, og i Antiokia fikk disiplene først navnet kristne.
- ²⁷ I disse dager kom det noen profeter ned fra Jerusalem til Antiokia,
- ²⁸ og en av dem, ved navn Agabus, stod op og varslet ved Ånden at det skulde komme en stor hungersnød over hele jorderike; den kom også under Klaudius.
- ²⁹ Disiplene vedtok da, alt efter som enhver av dem hadde råd til, å sende noget til hjelp for de brødre som bodde i Judea.
- ³⁰ Dette gjorde de også, og de sendte det med Barnabas og Saulus til de eldste.

KAPITTEL 12

På denne tid la kong Herodes hånd på nogen av menigheten og mishandlet dem.

² Jakob, Johannes' bror, avlivet han med sverd,

³ og da han så at det var jødene til behag, grep han dessuten også Peter -- det var de usyrede brøds dager --

⁴ og da han hadde grepet ham, kastet han ham i fengsel, og overlot til fire vaktskifter av stridsmenn, hvert på fire mann, å passe på ham, da han etter påsken vilde føre ham frem for folket.

⁵ Så holdt de da vakt over Peter i fengslet; men det blev gjort inderlig bønn til Gud for ham av menigheten.

⁶ Da nu Herodes skulde til å føre ham frem, sov Peter den natt mellom to stridsmenn, bundet med to lenker, og vaktmenn utenfor døren passet på fengslet.

⁷ Og se, en Herrens engel stod der, og et lys skinte i fangerummet, og han støtte Peter i siden og vekket ham op og sa: Skynd dig og stå op! Og lenkene falt av hans hender.

⁸ Og engelen sa til ham: Bind op om dig og knyt dine sko på dig! Han gjorde så. Og han sier til ham: Kast din kappe om dig, og følg mig!

⁹ Han gikk da ut og fulgte ham, og han forstod ikke at det som engelen gjorde, var virkelig, han trodde han så et syn.

¹⁰ De gikk da gjennom den første vakt og den annen, og kom til den jernport som førte ut til byen; den åpnet sig for dem av sig selv, og de trådte ut og gikk en gate frem, og straks skiltes engelen fra ham.

¹¹ Da kom Peter til sig selv og sa: Nu vet jeg for visst at Herren har utsendt sin engel og fridd mig ut av Herodes' hånd og av alt det som jødefolket hadde ventet på.

¹² Da han nu hadde sanset sig, gikk han bort til det hus som eides av Maria, mor til Johannes som kaltes med tilnavn Markus; der var mange samlet og holdt bønn.

¹³ Og da han banket på porten, kom det en tjenestepike ved navn Rode ut for å høre efter,

¹⁴ og da hun kjente Peters røst, blev hun så glad at hun ikke åpnet porten, men løp inn og fortalte at Peter stod utenfor

¹⁵ De sa til henne: Du er fra sans og samling. Men hun forsikret at det var således. Da sa de: Det er hans engel.

¹⁶ Men Peter blev ved å banke på, de lukket da op og så ham, og de blev forferdet.

¹⁷ Han vinket da til dem med hånden at de skulde tie stille, og han fortalte dem hvorledes Herren hadde ført ham ut av fengslet, og sa: Fortell dette til Jakob og brødrene! Så gikk han bort og drog til et annet sted.

¹⁸ Da det nu blev dag, var det ikke lite opstyr blandt stridsmennene; de undret sig over hvad det vel var blitt av Peter.

¹⁹ Herodes lot lete efter ham, men fant ham ikke; han tok da vaktmennene i forhør og bød at de skulde føres bort; og han drog ned fra Judea til Cesarea og opholdt sig der.

²⁰ Han var meget forbitret på tyrierne og sidonierne; men de enedes om å trede frem for ham, og efterat de hadde fått Blastus, kongens kammerherre, på sin side, bad de om fred, fordi deres land hadde sin næring fra kongens.

²¹ På en fastsatt dag klædde da Herodes sig i kongelig skrud og satte sig på sin trone og holdt en tale til dem,

²² og folket ropte til ham: Dette er Guds røst, og ikke et menneskes.

²³ Straks slo en Herrens engel ham, fordi han ikke gav Gud æren, og han blev fortært av ormer og opgav ånden.

²⁴ Men Guds ord hadde fremgang og utbredte sig.

²⁵ Og Barnabas og Saulus vendte tilbake fra Jerusalem efterat de hadde fullført sin tjeneste, og de tok med sig derfra Johannes som kaltes med tilnavn Markus.

KAPITTEL 13

I Antiokia, i menigheten der, var det profeter og lærere: Barnabas og Simeon, som kaltes Niger, og Lukius fra Kyrene og Manaen, fosterbror til fjerdingsfyrsten Herodes, og Saulus.

² Mens de holdt gudstjeneste og fastet, sa den Hellige Ånd: Ta ut for mig Barnabas og Saulus til den gjerning som jeg har kalt dem til!

³ Da lot de dem dra ut efterat de hadde fastet og bedt og lagt hendene på dem.

⁴ Da de nu således var utsendt av den Hellige Ånd, drog de ned til Seleukia og seilte derfra til Kypem,

⁵ og da de var kommet til Salamis, forkynte de Guds ord i jødenes synagoger; de hadde også Johannes med, som skulde gå dem til h nde.

⁶ Efterat de nu hadde vandret gjennom hele  nen like til Pafus, traff de på en trollmann, en falsk profet, en jøde ved navn Barjesus,

⁷ som var hos landshøvdingen Sergius Paulus, en forstandig mann. Denne kalte Barnabas og Saulus til sig og bad om å få høre Guds ord.

⁸ Men Elymas, trollmannen for således uttydes hans navn stod dem imot og søkte   vende landshøvdingen bort fra troen.

⁹ Da blev Saulus, som også kaltes Paulus, fylt av den Hellige  nd, og han så skarpt på ham og sa:

¹⁰ Du som er full av all svik og all ondskap, du djevelens barn, all rettferdighets fiende! vil du ikke holde op med   forvende Herrens rette veier?

¹¹ Og nu, se, Herrens hånd er over dig, og du skal bli blind og til en tid ikke se solen. Og straks falt det skodde og m rke over ham, og han gikk omkring og søkte efter nogen som kunde lede ham ved hånden.

¹² Da kom landshøvdingen til troen, da han så det som var skjedd, og han undret sig storlig over Herrens lære.

¹³ Paulus og de som var med ham, seilte da ut fra Pafus og kom til Perge i Pamfylia, men Johannes skilte sig fra dem og vendte tilbake til Jerusalem.

¹⁴ Men de drog videre fra Perge og kom til Antiokia i Pisidia, og gikk inn i synagogen på sabbatsdagen og satte sig der.

¹⁵ Efter oplesningen av loven og profetene sendte da synagoge-forstanderne bud til dem og sa: Brødre! har I noget formaningsord til folket, s  tal!

¹⁶ Da stod Paulus op og slo til lyd med hånden og sa: Israelittiske menn og I som frykter Gud! H r:

¹⁷ Dette folks, Israels, Gud utvalgte v re fedre, og han lot folket vokse sig stort under utlendigheten i Egypten, og med løftet arm førte han dem ut derfra,

¹⁸ og omkring firti år bar han dem på faderarm i ørkenen,

¹⁹ og han utryddet syv folkeslag i Kana'ans land og skiftet deres land ut til arv for dem, i omkring fire hundre og femti år.

²⁰ Siden gav han dem dommere inntil profeten Samuel.

²¹ Og derefter krevde de en konge, og Gud gav dem Saul, Kis' s nn, en mann av Benjamins stamme, i firti år,

²² og efterat han hadde avsatt ham, opreiste han dem David til konge, som han også gav dette vidnesbyrd: Jeg fant David, Isaïs sønn, en mann efter mitt hjerte; han skal gjøre all min vilje.

²³ Av hans ætt førte han efter sitt løfte en frelser frem for Israel, Jesus,

²⁴ efterat Johannes forut for hans fremtreden hadde forkynt omvendelses dåp for hele Israels folk.

²⁵ Men da Johannes fullendte sitt løp, sa han: Den I holder mig for å være, er jeg ikke; men se, det kommer en efter mig, hvis sko jeg ikke er verdig til å løse av hans føtter.

²⁶ Brødre, sønner av Abrahams ætt og de iblandt eder som frykter Gud! til eder blev ordet om denne frelse utsendt.

²⁷ For de som bor i Jerusalem, og deres rådsherrer kjente ham ikke, og ved å dømme ham opfylte de profetenes ord som blir lest hver sabbat,

²⁸ og enda de ikke fant nogen dødsskyld hos ham, bad de Pilatus at han måtte bli slått ihjel.

²⁹ Og da de hadde fullbyrdet alt som er skrevet om ham, tok de ham ned av treet og la ham i en grav.

³⁰ Men Gud opvakte ham fra de døde,

³¹ og han åpenbarte sig i flere dager for dem som hadde draget op med ham fra Galilea til Jerusalem, de som nu er hans vidner for folket.

³² Og vi forkynner eder evangeliet om det løfte som blev gitt til fedrene, at dette har Gud opfylt for oss, deres barn, idet han opreiste Jesus,

³³ således som det også er skrevet i den annen salme: Du er min Sønn; jeg har født dig idag.

³⁴ Men at han har opreist ham fra de døde, så han ikke mere skal vende tilbake til tilintetgjørelse, det har han sagt således: Jeg vil gi eder de hellige løfter til David, de trofaste.

³⁵ Derfor sier han også på et annet sted: Du skal ikke overgi din hellige til å se tilintetgjørelse.

³⁶ For David sov inn, efterat han i sin levetid hadde tjent Guds råd, og han blev samlet med sine fedre og så tilintetgjørelse;

³⁷ men den som Gud opvakte, han så ikke tilintetgjørelse.

³⁸ Så være det eder da vitterlig, brødre, at ved ham forkynnes eder syndenes forlatelse,

³⁹ og fra alt det som I ikke kunde rettferdiggjøres fra ved Mose lov, rettferdiggjøres i ham enhver som tror.

⁴⁰ Se da til at ikke det kommer over eder som er sagt hos profetene:

⁴¹ Se, I foraktere, og undre eder og bli til intet! for en gjerning gjør jeg i eders dager, en gjerning som I ikke vil tro om nogen forteller eder det.

⁴² Da de gikk ut, bad folk dem om at disse ord måtte bli talt til dem den følgende sabbat.

⁴³ Og da synagoge-tjenesten var til ende, fulgte mange av jødene og av de gudsdyrkere som hadde tatt ved jødernes tro, med Paulus og Barnabas; disse talte da med dem og formante dem til å holde fast ved Guds nåde.

⁴⁴ På den næste sabbat samlet da næsten hele byen sig for å høre Herrens ord.

⁴⁵ Men da jødene så folkehopen, blev de fulle av nidkjærhet og motsa det som blev sagt av Paulus, ja motsa og spottet.

⁴⁶ Da tok Paulus og Barnabas til orde og sa dem rent ut: Det var nødvendig at Guds ord blev talt først til eder; men siden I støter det fra eder og ikke akter eder verdige til det

evige liv, så vender vi oss nu til hedningene.

⁴⁷ For så er Herrens bud til oss: Jeg har satt dig til et lys for hedninger, forat du skal være til frelse inntil jordens ende.

⁴⁸ Da hedningene hørte det, blev de glade og priste Herrens ord, og de tok ved troen så mange som var utsett til evig liv.

⁴⁹ Og Herrens ord utbredte sig over hele landet.

⁵⁰ Men jødene satte op de fornemme kvinner som var tilhengere av jødernes tro, og de første menn i byen, og de reiste en forfølgelse mot Paulus og Barnabas, og drev dem bort fra sine landemerker.

⁵¹ De rystet da støvet av sine føtter mot dem, og kom til Ikonium.

⁵² Men disiplene blev fylt av glede og den Hellige Ånd.

KAPITTEL 14

I Ikonium skjedde det da at de sammen gikk inn i jødernes synagoge og talte således at en stor mengde både av jøder og av grekere kom til troen.

² Men de jøder som ikke vilde tro, opegget hedningenes sinn og satte ondt i dem mot brødrene.

³ De blev nu en lang tid der og talte frimodig i Herren, som gav sitt nådesord vidnesbyrd, idet han lot tegn og under skje ved deres hender.

⁴ Og mengden i byen delte sig; nogen holdt med jødene, andre med apostlene.

⁵ Men da nu både hedningene og jødene med deres styresmenn stormet frem og vilde mishandle dem og stene dem,

⁶ og de merket dette, flydde de til byene i Lykaonia, Lystra og Derbe, og landet deromkring,

⁷ og forkynnte evangeliet der.

⁸ Og i Lystra satt det en mann som ikke hadde makt i føttene, da han var vanfør fra mors liv av, og som aldri hadde kunnet gå.

⁹ Han hørte Paulus tale; denne så skarpt på ham, og da han så at han hadde tro til å bli helbredet, sa han med høi røst:

¹⁰ Reis dig og stå oprett på dine føtter! Og han sprang op og gikk omkring.

¹¹ Men da folket så det som Paulus hadde gjort, ropte de med høi røst på lykaonisk og sa: Gudene er blitt mennesker lik og er kommet ned til oss.

¹² Og de kalte Barnabas Jupiter og Paulus Merkur, fordi han var den som førte ordet.

¹³ Og presten ved det Jupitertempel som var utenfor byen, kom til porten med okser og kranser og vilde ofre sammen med folket.

¹⁴ Men da apostlene Barnabas og Paulus hørte dette, sønderrev de sine klær og sprang ut til hopen

¹⁵ og ropte: I menn! hvad er det I gjør? Også vi er mennesker under samme vilkår som I, og vi forkynner eder evangeliet at I skal vende eder bort fra disse falske guder til den levende Gud, han som gjorde himmelen og jorden og havet og alt som i dem er,

¹⁶ han som i de fremfarne tider lot alle hedningefolkene vandre sine egne veier,

¹⁷ enda han ikke lot sig uten vidnesbyrd, idet han gjorde godt, gav eder regn og fruktbare tider fra himmelen, og mettet eders hjerter med føde og glede.

¹⁸ Og ved å si dette fikk de med nød og neppe hindret folket fra å ofre til dem.

- ¹⁹ Men det kom jøder til fra Antiokia og Ikonium og overtalte folket, og de stenet Paulus og slepte ham utenfor byen, da de trodde at han var død;
- ²⁰ men mens disiplene flokket sig omkring ham, stod han op og gikk inn i byen. Den næste dag drog han med Barnabas avsted til Derbe.
- ²¹ Og efterat de hadde forkynt evangeliet der i byen og gjort mange disipler, vendte de tilbake til Lystra og Ikonium og Antiokia,
- ²² idet de styrket disiplenes sjeler og formante dem til å holde fast ved troen og sa: Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler.
- ²³ Og efterat de hadde valgt eldste for dem i hver menighet, overgav de dem med bønn og faste til den Herre som de hadde satt sin tro til.
- ²⁴ Efterat de så hadde draget igjennom Pisidia, kom de til Pamfylia,
- ²⁵ og da de hadde talt ordet i Perge, drog de ned til Attalia,
- ²⁶ og seilte derfra til Antiokia, det sted hvor de var blitt overgitt til Guds nåde for å gjøre den gjerning som de nu hadde fullført.
- ²⁷ Da de nu kom dit, samlet de menigheten og fortalte hvor store ting Gud hadde gjort ved dem, og at han hadde åpnet troens dør for hedningene.
- ²⁸ Og så blev de en ikke så kort tid hos disiplene.

KAPITTEL 15

Og det kom nogen ned fra Judea og lærte brødrene: Dersom I ikke blir omskåret efter Mose skikk, kan I ikke bli frelst.

² Da det nu opstod strid, og Paulus og Barnabas fikk et ikke lite ordskifte med dem, vedtok de at Paulus og Barnabas og nogen andre av dem skulde dra op til apostlene og de eldste i Jerusalem og legge dette spørsmål frem for dem.

³ Menigheten fulgte dem da et stykke på veien, og så drog de gjennom Fønikia og Samaria, idet de fortalte om hedningenes omvendelse, og de vakte stor glede hos alle brødrene.

⁴ Og da de kom frem til Jerusalem, blev de mottatt av menigheten og apostlene og de eldste, og de fortalte hvor store ting Gud hadde gjort ved dem.

⁵ Men det reiste sig nogen av fariseernes parti som hadde tatt ved troen, og sa: De må omskjæres og bydes å holde Mose lov.

⁶ Apostlene og de eldste kom da sammen for å overveie denne sak.

⁷ Da det nu blev et skarpt ordskifte, stod Peter op og sa til dem: Brødre! I vet at allerede for lenge siden gjorde Gud det valg iblandt eder at ved min munn skulde hedningene få høre evangeliets ord og komme til troen.

⁸ Og Gud, som kjenner hjertene, gav dem vidnesbyrd, idet han gav dem likesom oss den Hellige Ånd,

⁹ og han gjorde ingen forskjell mellom oss og dem, idet han ved troen rensset deres hjerter.

¹⁰ Hvorfor frister I da nu Gud ved å legge et åk på disiplenes nakke som hverken våre fedre eller vi var i stand til å bære?

¹¹ Men ved den Herre Jesu nåde tror vi at vi blir frelst, på samme måte som de.

¹² Da tidde hele mengden, og de hørte på Barnabas og Paulus, som fortalte hvor store tegn og undergjerninger Gud hadde gjort blandt hedningene ved dem.

¹³ Og da de hadde holdt op å tale, tok Jakob til orde og sa: Brødre! Hør på mig:

¹⁴ Simeon har fortalt hvorledes Gud fra først av drog omsorg for å få et folk av hedninger

for sitt navn.

15 Og dermed stemmer profetenes ord overens, således som det er skrevet:

16 Derefter vil jeg vende tilbake og igjen opbygge Davids falne hytte, og det nedbrutte av den vil jeg atter opbygge, og jeg vil igjen opreise den,

17 forat alle andre mennesker skal søke Herren, ja alle hedningefolkene, som mitt navn er blitt nevnt over, sier Herren, som gjør dette

18 som er kjent av ham fra evighet av.

19 Derfor mener jeg at vi ikke skal gjøre det tungt for dem av hedningene som omvender sig til Gud,

20 men skrive til dem at de skal avholde sig fra avgudenes urenhet og fra hor og fra det som er kvalt, og fra blod.

21 For Moses har fra gammel tid av i hver by dem som forkynner ham, idet han hver sabbat opleses i synagogene.

22 Da vedtok apostlene og de eldste sammen med hele menigheten å velge noen menn iblandt sig og sende dem til Antiokia sammen med Paulus og Barnabas; det var Judas med tilnavnet Barsabbas og Silas, som var høit aktede menn blandt brødrene,

23 og de skrev således med dem: Apostlene og eldste-brødrene hilser brødrene av hedningene i Antiokia og Syria og Kilikia.

24 Eftersom vi har fått høre at noen som er kommet fra oss, har forvirret eder ved sin tale og vakt uro i eders sjeler vi har ikke gitt dem noget pålegg

25 så har vi, efterat vi var kommet til enighet i denne sak, vedtatt å velge noen menn og sende dem til eder sammen med våre elskede brødre Barnabas og Paulus,

26 menn som har våget sitt liv for vår Herre Jesu Kristi navns skyld.

27 Vi har da sendt Judas og Silas, som også skal forkynne eder det samme muntlig.

28 For den Hellige Ånd og vi har besluttet ikke å legge noen annen tyngsel på eder enn disse nødvendige ting:

29 at I avholder eder fra avgudsoffer og blod og det som er kvalt, og hor; dersom I vokter eder for disse ting, vil det gå eder vel. Lev vel!

30 Da nu disse var sendt avsted, kom de til Antiokia, og de samlet hele menigheten og gav dem brevet.

31 Da de hadde lest det, blev de glade over trøsten de fikk.

32 Judas og Silas, som selv var profeter, trøstet brødrene med mange ord og styrket dem,

33 og efterat de hadde vært en tid der, lot brødrene dem fare med fred til dem som hadde utsendt dem.

34 Silas fant det best å bli der.

35 Men Paulus og Barnabas blev i Antiokia, og de lærte og forkynnte Herrens ord ved evangeliet sammen med mange andre.

36 Men noen tid derefter sa Paulus til Barnabas: La oss nu vende tilbake og se til brødrene i enhver by hvor vi forkynnte Herrens ord, hvorledes de har det!

37 Barnabas vilde også ta med Johannes som kaltes Markus;

38 men Paulus syntes ikke at de skulde ta ham med som hadde skilt sig fra dem i Pamfylia og ikke var gått med dem til deres gjerning.

39 Det kom da til en skarp strid, så de skiltes fra hverandre, og Barnabas tok Markus med sig og seilte avsted til Kypren;

⁴⁰ men Paulus valgte Silas til sin følgesvenn og drog ut, etterat brødrene hadde overgitt ham til Herrens nåde.

⁴¹ Og han drog igjennom Syria og Kilikia og styrket menighetene.

KAPITTEL 16

Han kom da til Derbe og Lystra, og se, der var en disippel ved navn Timoteus, sønn av en jødisk kvinne som hadde tatt ved troen, og av en gresk far;

² han hadde godt lov av brødrene i Lystra og Ikonium.

³ Ham vilde Paulus ha med sig på reisen, og han tok og omskar ham for de jødernes skyld som var på de steder; for de visste alle at hans far var greker.

⁴ Etter som de nu drog fra by til by, påla de brødrene å holde de bud som var vedtatt av apostlene og de eldste i Jerusalem.

⁵ Så blev da menighetene styrket i troen, og vokste i tall for hver dag.

⁶ De drog nu igjennom Frygia og det galatiske land, fordi de blev hindret av den Hellige Ånd fra å tale ordet i Asia;

⁷ og da de var kommet bortimot Mysia, prøvde de på å fare til Bitynia, men Jesu Ånd gav dem ikke lov;

⁸ så drog de da utenom Mysia og drog ned til Troas.

⁹ Og et syn viste sig om natten for Paulus: Det stod en mann fra Makedonia og bad ham og sa: Kom over til Makedonia og hjelp oss!

¹⁰ Da han hadde sett synet, søkte vi straks å dra over til Makedonia; vi kunde skjønne at Herren hadde kalt oss til å forkynne evangeliet for dem.

¹¹ Vi seilte da ut fra Troas og styrte rett frem til Samotrake, og den næste dag til Neapolis,

¹² og derfra til Filippi, som er den første by i den del av Makedonia og en romersk koloni; der i byen blev vi da nogen tid.

¹³ På sabbatsdagen gikk vi utenfor porten, til en elv hvor de pleide å samles til bønn, og vi satte oss der og talte til de kvinner som var kommet sammen.

¹⁴ Og der var en kvinne ved navn Lydia, en purpur-kremmerske fra byen Tyatira, som dyrket Gud efter jødernes tro; hun hørte på, og Herren oplot hennes hjerte, så hun gav akt på det som blev talt av Paulus.

¹⁵ Da nu hun og hennes hus var blitt døpt, bad hun oss og sa: Så sant I holder mig for å være en som tror på Herren, så kom inn i mitt hus og ta ophold der! Og hun nødde oss.

¹⁶ Men det skjedde engang vi drog ut til bedestedet, at vi møtte en trælkinne som hadde en spådomsånd, og som hjalp sine herrer til stor inntekt ved å spå.

¹⁷ Hun fulgte efter Paulus og oss og ropte: Disse mennesker er den høieste Guds tjenere, som forkynner eder frelsens vei.

¹⁸ Dette gjorde hun i mange dager. Da harmedes Paulus og vendte sig om og sa til ånden: Jeg byder dig i Jesu Kristi navn å fare ut av henne! Og den fór ut i samme stund.

¹⁹ Men da hennes herrer så at deres håp om inntekt var ute, tok de fatt på Paulus og Silas og slepte dem avsted til torvet for å stille dem for retten,

²⁰ og de førte dem frem for styresmennene og sa: Disse mennesker forstyrrer rent vår by; de er jøder,

²¹ og forkynner skikker som vi ikke har lov til å ta imot eller leve efter, vi som er romere.

²² Folket reiste sig også imot dem; styresmennene rev da klærne av dem og lot dem hudstryke,

- ²³ og da de hadde gitt dem mange slag, kastet de dem i fengsel, og bød fangevokteren å passe godt på dem.
- ²⁴ Da han hadde fått dette bud, kastet han dem i det innerste fangerum og satte deres føtter fast i stokken.
- ²⁵ Men ved midnattstid holdt Paulus og Silas bønn og sang lovsanger til Gud, og fangene hørte på dem.
- ²⁶ Da kom det med ett et sterkt jordskjelv, så fengslets grunnvoller rystet, og straks sprang alle dører op, og alles lenker løstes.
- ²⁷ Fangevokteren fór da op av søvne, og da han så fengslets dører åpne, drog han et sverd og vilde drepe sig, fordi han trodde at fangene var rømt.
- ²⁸ Men Paulus ropte med høi røst: Gjør dig ikke noget ondt! vi er her alle.
- ²⁹ Han bad da om lys og sprang inn, og han falt skjelvende ned for Paulus og Silas.
- ³⁰ Og han førte dem utenfor og sa: Herrer! hvad skal jeg gjøre for å bli frelst?
- ³¹ De sa da: Tro på den Herre Jesus, sa skal du bli frelst, du og ditt hus!
- ³² Og de talte Herrens ord til ham og til alle som var i hans hus
- ³³ Så tok han dem til sig i samme time på natten og vasket dem efter slagene, og straks blev han døpt med alle sine,
- ³⁴ og han førte dem op i sitt hus og satte et bord for dem, og frydet sig, efterat han med hele sitt hus var kommet til troen på Gud.
- ³⁵ Da det nu var blitt dag, sendte styresmennene bud med sine tjenere: Gi disse mennesker fri!
- ³⁶ Fangevokteren fortalte da disse ord til Paulus: Styresmennene har sendt bud at I skal gis fri; så gå nu ut og dra bort i fred!
- ³⁷ Men Paulus sa til dem: De har hudstrøket oss for alles øine, uten lov og dom, vi som er romerske borgere; så har de kastet oss i fengsel, og nu jager de oss lønnlig bort? Nei, la dem selv komme og føre oss ut!
- ³⁸ Tjenerne meldte disse ord til styresmennene; da blev de redde, da de fikk høre at de var romerske borgere,
- ³⁹ og de kom og gav dem gode ord, og førte dem ut og bad dem fare fra byen.
- ⁴⁰ Så gikk de da ut av fengslet og gikk inn til Lydia, og efterat de hadde sett brødrene og formant dem, drog de avsted.

KAPITTEL 17

Efterat de hadde reist igjennem Amfipolis og Apollonia, kom de til Tessalonika, hvor jødene hadde en synagoge.

- ² Efter sin sedvane gikk Paulus inn til dem, og på tre sabbatsdager holdt han samtale med dem ut av skriftene,
- ³ og la ut og forklarte at Messias skulde lide og opstå fra de døde, og sa: Dette er Messias, den Jesus som jeg forkynner eder.
- ⁴ Og nogen av dem lot sig overbevise og holdt sig til Paulus og Silas, likeså en stor mengde av de grekere som dyrket Gud, og ikke få av de fornemste kvinner.
- ⁵ Men jødene blev nidkjære og tok med sig nogen onde mennesker, nogen dagdrivere, og gjorde et opløp og satte byen i røre, og de trengte frem imot Jasons hus og søkte å få dem ut til folket;
- ⁶ men da de ikke fant dem, slepte de Jason og nogen brødre frem for by-dommerne og

ropte: Disse som opvigler hele verden, er også kommet hit,

⁷ og Jason har tatt imot dem; og alle disse gjør stikk imot keiserens bud og sier at en annen, en som heter Jesus, er konge.

⁸ Da folket og by-dommerne hørte dette, blev de forferdet,

⁹ og efterat de hadde latt Jason og de andre innestå for dem, lot de dem fare.

¹⁰ Men straks samme natt sendte brødrene både Paulus og Silas avsted til Berøa. Da de kom dit, gikk de bort i jødernes synagoge.

¹¹ Men disse var av et edlere sinn enn de i Tessalonika; de tok imot ordet med all godvilje, og gransket daglig i skriftene om det var således som det blev sagt dem.

¹² Mange av disse kom da til troen, og ikke få av de fornemme greske kvinner og menn.

¹³ Men da jødene i Tessalonika fikk vite at Guds ord blev forkynt av Paulus også i Berøa, kom de dit og opegget folket der også.

¹⁴ Straks sendte da brødrene Paulus avsted på veien til havet; men både Silas og Timoteus blev tilbake der.

¹⁵ De som fulgte med Paulus, førte ham da til Aten, og drog så derfra med det bud til Silas og Timoteus at de skulde komme til ham så snart som mulig.

¹⁶ Mens nu Paulus ventet på dem i Aten, harmedes hans ånd i ham, da han så at byen var full av avgudsbilleder.

¹⁷ Han holdt da samtaler i synagogen med jødene og dem som dyrket Gud, og på torvet hver dag med dem han traff på.

¹⁸ Nogen av de epikureiske og stoiske visdomslærere innlot sig også i ordskifte med ham, og nogen sa: Hvad mener vel denne ordgyder? Andre igjen sa: Han synes å være en som forkynner utenlandske guddommer det var fordi han forkyste evangeliet om Jesus og opstandelsen.

¹⁹ Så tok de ham ved hånden og førte ham op på Areopagus, og sa: Kan vi få vite hvad dette er for en ny lære som du forkynner?

²⁰ for underlige ting fører du frem for våre ører; vi ønsker derfor å få vite hvad dette skal bety.

²¹ Men alle atenere og de fremmede som opholdt sig der, gav sig ikke stunder til annet enn å fortelle eller høre nytt.

²² Så stod da Paulus frem midt på Areopagus og sa: Athenske menn! I alle måter ser jeg at I er ivrige i eders gudsfrykt.

²³ For da jeg gikk omkring og så på eders helligdommer, fant jeg også et alter som det var satt den innskrift på: For en ukjent Gud. Det som I altså dyrker uten å kjenne det, dette forkynner jeg eder.

²⁴ Gud, han som gjorde verden og alt som i den er, han som er herre over himmel og jord, han bor ikke i templer gjort med hender;

²⁵ heller ikke tjenes han av menneskelige hender som om han trengte til noget, han som jo selv gir alle liv og ånde og alle ting;

²⁶ og han lot alle folkeslag av ett blod bo over hele jorderike, og satte dem faste tider og grenseskjell mellom deres bosteder,

²⁷ forat de skulde lete efter Gud, om de dog kunde føle og finne ham, enda han ikke er langt borte fra nogen eneste av oss.

²⁸ For i ham er det vi lever og rører oss og er til, som også nogen av eders skalter har sagt: For vi er også hans ætt.

²⁹ Da vi nu altså er Guds ætt, bør vi ikke tro at guddommen er lik gull eller sølv eller sten,

et billedverk av menneskelig kunst og tanke.

³⁰ Etterat Gud da har båret over med vankundighetens tider, byder han nu menneskene at de alle allesteds skal omvende sig,

³¹ eftersom han har fastsatt en dag da han skal dømme verden med rettferdighet ved en mann som han har bestemt til det, efterat han har gitt fullgodt bevis for alle ved å opreise ham fra de døde.

³² Da de hørte om dødes opstandelse, spottet nogen, men andre sa: Vi vil høre dig ennu en gang om dette.

³³ Dermed gikk da Paulus bort fra dem.

³⁴ Men nogen menn holdt sig til ham og kom til troen, iblandt dem også Dionysius, en av Areopagus-dommerne, og en kvinne ved navn Damaris, og nogen andre med dem.

KAPITTEL 18

Derefter drog han fra Aten og kom til Korint.

² Der fant han en jøde ved navn Akvilas, født i Pontus, som nylig var kommet fra Italia med sin hustru Priskilla, fordi Klaudius hadde påbudt at alle jøder skulde forlate Rom; dem gav han sig i lag med,

³ og da han drev samme håndverk, bodde han hos dem og arbeidet der; for de var teltmakere av håndverk.

⁴ Men hver sabbat holdt han samtaler i synagogen, og han overbeviste jøder og grekere.

⁵ Da nu Silas og Timoteus kom ned fra Makedonia, var Paulus helt optatt av å lære, idet han vidnet for jødene at Jesus er Messias.

⁶ Men da de stod imot og spottet, rystet han støvet av sine klær og sa til dem: Eders blod komme over eders eget hode! Jeg er ren; fra nu av går jeg til hedningene.

⁷ Så gikk han bort derfra, og tok inn i et hus som tilhørte en mann ved navn Justus, som dyrket Gud; hans hus lå like ved synagogen.

⁸ Men synagoge-forstanderen Krispus kom til troen på Herren med hele sitt hus, og mange av korintierne som hørte ham, kom til troen og lot sig døpe.

⁹ Og Herren sa til Paulus i et syn om natten: Frykt ikke, men tal, og ti ikke!

¹⁰ Jeg er med dig, og ingen skal røre dig for å gjøre dig ondt; for jeg har meget folk i denne by.

¹¹ Så tok han opphold der i et år og seks måneder, og lærte Guds ord iblandt dem.

¹² Men da Gallio var landshøvding i Akaia, reiste jødene sig alle som en mot Paulus og førte ham for domstolen og sa:

¹³ Denne opvigler folk til å dyrke Gud på annen vis enn loven byder.

¹⁴ Da nu Paulus skulde til å oplate munnen, sa Gallio til jødene: Var det nogen misgjerning eller slem udåd, I jøder, da hadde jeg hatt god grunn til å høre tålmodig på eder;

¹⁵ men er det spørsmål om en lære og om navn og om eders lov, da får det bli eders sak; dommer i disse ting vil jeg ikke være.

¹⁶ Og han drev dem bort fra domstolen.

¹⁷ Men da tok de alle fatt på synagoge-forstanderen Sostenes og slo ham midt for domstolen; og Gallio brydde sig ikke noget om alt dette.

¹⁸ Paulus blev der da ennu en lang tid; så sa han farvel til brødrene og seilte avsted til Syria og i følge med ham Priskilla og Akvilas efterat han i Kenkreæ hadde klippet sitt hår;

for han hadde et løfte på sig.

¹⁹ Så kom de til Efesus; der lot han de andre bli tilbake, og selv gikk han inn i synagogen og gav sig i samtale med jødene.

²⁰ Da de bad ham bli der lenger, samtykte han ikke,

²¹ men sa farvel til dem og sa: Jeg vil komme til eder en annen gang, om Gud så vil. Så seilte han fra Efesus

²² og kom til Cesarea; derefter drog han op og hilste på menigheten, og drog så ned til Antiokia.

²³ Da han hadde vært der nogen tid, drog han ut, og vandret gjennom det galatiske land og Frygia fra ende til annen og styrket alle disiplene.

²⁴ Men det var en jøde ved navn Apollos, født i Aleksandria, en vel talende mann, som kom til Efesus; han var sterk i skriftene.

²⁵ Han var opplært i Herrens vei, og da han var brennende i ånden, talte og lærte han grundig om Jesus, enda han bare kjente Johannes' dåp.

²⁶ Og han begynte å tale frimodig i synagogen. Da Priskilla og Akvilas hadde hørt ham, tok de ham til sig og la Guds vei næriere ut for ham.

²⁷ Da han nu vilde dra videre til Akaia, tilskyndte brødrene ham, og skrev til disiplene der om å ta imot ham. Og da han kom dit, blev han ved Guds nåde til stort gagn for de troende;

²⁸ for med kraft målbandt han jødene offentlig, idet han viste av skriftene at Jesus er Messias.

KAPITTEL 19

Mens Apollos var i Korint, skjedde det at Paulus kom til Efesus, efterat han hadde vandret igjennem de øvre landskaper.

² Der fant han nogen disipler og sa til dem: Fikk I den Hellige Ånd da I kom til troen? De svarte ham: Vi har ikke engang hørt om den Hellige Ånd er kommet.

³ Han sa da: Hvad dåp blev I da døpt med? De sa: Med Johannes' dåp.

⁴ Da sa Paulus: Johannes, han døpte med omvendelses dåp, idet han sa til folket at de skulde tro på den som kom efter ham, det er på Jesus.

⁵ Da de hørte dette, lot de sig døpe til den Herre Jesu navn,

⁶ og da Paulus la hendene på dem, kom den Hellige Ånd over dem, og de talte med tunger og profetiske ord.

⁷ Disse menn var i alt omkring tolv.

⁸ Han gikk da inn i synagogen og talte frimodig i tre måneder, idet han holdt samtaler med dem og overtydet dem om det som hører Guds rike til.

⁹ Men da nogen forherdet sig og ikke vilde tro, og talte ille om Guds vei så mengden hørte på det, da brøt han lag med dem og skilte disiplene fra dem, og holdt daglige samtaler i Tyrannus' skole.

¹⁰ Dette varte i to år, så alle som bodde i Asia, fikk høre Herrens ord, både jøder og grekere.

¹¹ Og usedvanlige kraftgjerninger gjorde Gud ved Paulus' hender,

¹² så at de endog tok svededuker eller forklær som han hadde hatt på sig, og bar til de syke, og sykdommene vek fra dem, og de onde ånder fór ut av dem.

¹³ Men også nogen av de jødiske ånde-manere som fór omkring, tok sig fore å nevne den

Herre Jesu navn over dem som hadde onde ånder, og sa: Jeg maner eder ved den Jesus som Paulus forkynner.

¹⁴ Det var noen sønner av Skevas, en jødisk yppersteprest, syv i tallet, som gjorde dette.

¹⁵ Men den onde ånd svarte dem: Jesus kjenner jeg, og Paulus vet jeg om; men I, hvem er I?

¹⁶ Og mannen som den onde ånd var i, sprang inn på dem og vant på dem begge to og overmannet dem, så at de måtte fly nakne og sårede ut av huset.

¹⁷ Dette blev da vitterlig for alle dem som bodde i Efesus, både jøder og grekere, og det falt frykt over dem alle, og den Herre Jesu navn blev prist,

¹⁸ og mange av dem som var kommet til troen, kom og bekjente og fortalte om sine gjerninger.

¹⁹ Og en stor hop av dem som hadde drevet med utillatelige kunster, bar sine bøker sammen og brente dem op for alles øine; og de regnet ut deres verdi og fant at den var femti tusen sølvpenninger.

²⁰ Således hadde Herrens ord sterk fremgang og fikk makt.

²¹ Da nu dette var fullført, satte Paulus sig fore å reise gjennom Makedonia og Akaia og dra til Jerusalem, idet han sa: Når jeg har vært der, må jeg også se Rom.

²² Han sendte da to av dem som gikk ham til hånd, Timoteus og Erastus, til Makedonia; selv blev han ennu noen tid i Asia.

²³ Men ved denne tid blev det et ikke lite opstyr om Guds vei.

²⁴ For en mann ved navn Demetrius, en sølvsmed, som arbeidet Diana-templer av sølv, og som hjalp kunstnerne til en ikke liten inntekt,

²⁵ sammenkalte disse og de arbeidere som syslet med dette, og sa til dem: I menn! I vet at av dette arbeid har vi vår velstand,

²⁶ og I ser og hører at ikke bare i Efesus, men i næsten hele Asia har denne Paulus ved sine overtalelser forført en stor hop, idet han sier at de ikke er guder de som arbeides med hendene.

²⁷ Nu er det ikke bare den fare for oss at denne håndtering skal komme i vanrykte, men også at den store gudinne Dianas tempel skal bli regnet for intet, og at det skal bli gjort ende på hennes storhet, som hele Asia, ja hele jorderike dyrker.

²⁸ Da de hørte dette, blev de fulle av vrede og ropte: Stor er efesernes Diana!

²⁹ Og hele byen kom i oprør, og de stormet alle som en avsted til teatret og rev med sig Gajus og Aristarkus, to makedoniere, Paulus' reisefeller.

³⁰ Paulus vilde nu gå der inn til folket, men disiplene tillot ham det ikke;

³¹ også noen av asiarkene, som var hans venner, sendte bud til ham og bad ham at han ikke måtte gå inn i teatret.

³² Noen skrek nu ett, andre et annet; for forsamlingen var i et røre, og størstedelen visste ikke hvad de var kommet sammen for.

³³ Men noen av hopen satte Aleksander inn i saken, da jødene skjøv ham frem; Aleksander slo da til lyd med hånden og vilde holde en forsvarstale til folket.

³⁴ Men da de fikk vite at han var jøde, blev det ett rop fra dem alle, og de skrek i omkring to timer: Stor er efesernes Diana!

³⁵ Men by-skriveren fikk hopen til å være rolig, og sa derefter: I menn fra Efesus! Hvilket menneske er det vel som ikke vet at efesernes by er tempelvokter for den store Diana og hennes himmelfalne billede?

³⁶ Da nu ingen motsier dette, må I holde eder rolige og ikke foreta eder noget forhastet.

- ³⁷ For I har ført hit disse mennesker, som hverken er tempelranere eller spotter eders gudinne.
- ³⁸ Har nu altså Demetrius og kunstnerne med ham nogen klage mot nogen, da holdes det jo rettergangsdager, og her er jo landshøvdingen; la dem kalle hverandre inn for retten!
- ³⁹ Men har I noget å kreve i andre saker, da skal det bli avgjort i lovlig tingmøte.
- ⁴⁰ For vi står endog i fare for å komme under tiltale som oprørere for denne dags skyld, da det ikke er nogen grunn som vi kan svare med for dette oppløp.
- ⁴¹ Ved å tale så fikk han forsamlingen til å gå sin vei.

KAPITTEL 20

- D**a nu opstyret hadde lagt sig, kalte Paulus disiplene til sig og for mante dem og bød dem farvel; så drog han avsted for å fare til Makedonia.
- ² Etterat han nu hadde reist gjennom disse landskaper og hadde formant dem med mange ord, kom han til Grekenland;
- ³ der blev han i tre måneder, og fordi jødene lurte på ham da han var i ferd med å seile til Syria, satte han sig fore å vende tilbake gjennom Makedonia.
- ⁴ Han hadde da følge til Asia av Sopater, Pyrrus' sønn, fra Berøa, og blandt tessalonikerne av Aristarkus og Sekundus, og av Gajus fra Derbe og Timoteus, og av Tykikus og Trofimus fra Asia.
- ⁵ Disse drog i forveien og bidde på oss i Troas;
- ⁶ men vi seilte ut fra Filippi efter de usyrede brøds dager, og kom fem dager efter til dem i Troas; der blev vi i syv dager.
- ⁷ På den første dag i uken var vi samlet for å bryte brødet; Paulus holdt da samtaler med dem, for han skulde fare derfra den næste dag, og han drog sin tale ut like til midt på natten.
- ⁸ Det var mange lamper i salen hvor vi var samlet.
- ⁹ Men en ung mann ved navn Eutykus satt i vinduet og var falt i dyp søvn, da Paulus talte med dem i lang tid, og i søvne styrtet han ut og falt ned fra tredje stokkverk, Og blev tatt død op.
- ¹⁰ Men Paulus gikk ned og kastet sig over ham og favnet ham og sa: Vær ikke urolige! hans sjel er i ham.
- ¹¹ Så gikk han op igjen og brøt brødet og åt av det; og efterat han hadde talt lenge med dem, like til daggry, drog han avsted.
- ¹² De førte da gutten levende bort og blev høilig trøstet.
- ¹³ Vi hadde imens gått ombord i skibet og seilte til Assus, hvor vi skulde ta Paulus ombord; for det hadde han pålagt oss; selv vilde han gå til fots.
- ¹⁴ Da han nu møtte oss i Assus, tok vi ham ombord, og kom til Mitylene,
- ¹⁵ Og derfra seilte vi videre og kom den næste dag bent ut for Kios; annen dag gikk vi innom Samos og lå over i Trogillum, og kom dagen efter til Milet.
- ¹⁶ For Paulus hadde satt sig fore å seile Efesus forbi, så han ikke skulde bli heftet i Asia; for han hastet for å nå frem til Jerusalem til pinsedag, om det var ham mulig.
- ¹⁷ Fra Milet sendte han da bud til Efesus og kalte menighetens eldste til sig.
- ¹⁸ Da de var kommet til ham, sa han til dem: I vet hvordan min ferd iblandt eder var hele tiden fra den første dag jeg kom til Asia,
- ¹⁹ at jeg tjente Herren med all ydmykhet og under tårer og prøvelser som jeg måtte utstå

ved jødernes efterstrebelser;

²⁰ hvorledes jeg ikke holdt tilbake noget av det som kunde være eder til gagn, men forkynte eder det og lærte eder det offentlig og i husene,

²¹ idet jeg vidnet både for jøder og for grekere om omvendelsen til Gud og troen på vår Herre Jesus Kristus.

²² Og nu se, bundet av Ånden drar jeg til Jerusalem, og vet ikke hvad som skal møte mig der,

²³ men bare at den Hellige Ånd i by efter by vidner for mig og sier at bånd og trengsler venter mig.

²⁴ Men for mig selv akter jeg ikke mitt liv et ord verd, når jeg bare kan fullende mitt løp og den tjeneste som jeg fikk av den Herre Jesus: å vidne om Guds nådes evangelium.

²⁵ Og nu, se, jeg vet at I aldri mere skal se mitt åsyn, alle I som jeg gikk omkring iblandt og forkynte riket.

²⁶ Derfor vidner jeg for eder på denne dag at jeg er ren for alles blod;

²⁷ for jeg holdt ikke noget tilbake, men forkynte eder hele Guds råd.

²⁸ Så gi da akt på eder selv, og på hele den hjord som den Hellige Ånd satte eder til tilsynsmenn i, for å vokte Guds menighet, som han vant sig ved sitt eget blod!

²⁹ Jeg vet at etter min bortgang skal det komme glupende ulver inn blandt eder, som ikke skåner hjorden;

³⁰ ja, blandt eder selv skal det fremstå menn som fører forvendt tale for å lokke disiplene etter sig.

³¹ Våk derfor, og kom i hu at jeg i tre år ikke holdt op, hverken natt eller dag, å formane hver eneste en med tårer!

³² Og nu overgir jeg eder til Gud og hans nådes ord, han som er mektig til å oppbygge eder og gi eder arvelodd blandt alle dem som er blitt helliget.

³³ Jeg attrådde ikke sølv eller gull eller klær av nogen;

³⁴ I vet selv at det jeg selv trengte, og de som var med mig, det har disse hender arbeidet for.

³⁵ I alle deler viste jeg eder at således bør vi ved strevsomt arbeid ta oss av de skrøpelige og komme den Herre Jesu ord i hu, som han selv har sagt: Det er saligere å gi enn å ta.

³⁶ Da han hadde sagt dette, falt han på kne og bad sammen med dem alle.

³⁷ De brast da alle i sterk gråt, og de falt Paulus om halsen og kysset ham;

³⁸ men mest sørget de over det ord han hadde sagt, at de aldri mere skulde se hans åsyn. Derefter fulgte de ham til skibet.

KAPITTEL 21

Da vi nu hadde revet oss løs fra dem og hadde seilt avsted, kom vi rett frem til Kos, næste dag til Rodus, og derfra til Patara.

² Der fant vi et skib som skulde fare rett over til Fønikia; vi gikk da ombord på det og seilte avsted.

³ Etterat vi hadde fått Kypern i sikte og latt den efter oss på venstre hånd, seilte vi til Syria og løp inn til Tyrus; for der skulde skibet losse sin ladning.

⁴ Vi opsøkte da disiplene og blev der i syv dager; de sa til Paulus ved Ånden at han ikke måtte dra til Jerusalem.

⁵ Da nu disse dager var til ende, drog vi derfra og fór videre, og de fulgte oss alle med

kvinner og barn helt utenfor byen; vi falt da på kne på stranden og bad;

⁶ så bød vi hverandre farvel, og vi gikk ombord på skibet; men de vendte tilbake til sitt.

⁷ Vi endte nu sjøferden og kom fra Tyrus til Ptolemais; der hilste vi på brødrene og blev en dag hos dem.

⁸ Næste dag drog vi derfra og kom til Cesarea; der tok vi inn hos Filip, evangelisten, som var en av de syv, og blev hos ham.

⁹ Han hadde fire ugifte døtre som hadde profetisk gave.

¹⁰ Mens vi nu blev der i flere dager, kom en profet ved navn Agabus ned fra Judea;

¹¹ han kom til oss og tok Paulus' belte og bandt sig selv på hender og føtter og sa: Så sier den Hellige Ånd: Den mann som eier dette belte, ham skal jødene binde således i Jerusalem og overgi i hedningenes hender.

¹² Da vi hørte dette, bad vi ham, både vi og de der på stedet, at han ikke måtte dra op til Jerusalem.

¹³ Men Paulus svarte: Hvorfor gråter I og sønderriver mitt hjerte? Jeg er rede ikke bare til å bindes, men også til å dø i Jerusalem for den Herre Jesu navn.

¹⁴ Da han nu ikke lot sig overtale, slo vi oss til ro og sa: Skje Herrens vilje!

¹⁵ Da nu disse dager var til ende, gjorde vi oss i stand og drog op til Jerusalem,

¹⁶ og sammen med oss reiste også nogen av disiplene fra Cesarea; de førte oss til en som hette Mnason, fra Kypern, en gammel disippel, som vi skulde bo hos.

¹⁷ Da vi nu kom til Jerusalem, tok brødrene imot oss med glede.

¹⁸ Den næste dag gikk Paulus med oss til Jakob, og alle de eldste kom dit.

¹⁹ Og da han hadde hilst på dem, fortalte han det som Gud hadde gjort blandt hedningene ved hans tjeneste, det ene etter det annet.

²⁰ Da de hørte det, prist de Gud; og så sa de til ham: Du ser, bror, hvor mangfoldige tusener det er blandt jødene som har tatt ved troen, og alle er de nidkjære for loven;

²¹ men nu har de hørt si om dig at ute blandt hedningene lærer du alle jøder frafall fra Moses og sier at de ikke skal omskjære sine barn eller vandre efter de gamle skikker.

²² Hva er da å gjøre? I ethvert fall vil en hel mengde komme sammen; for de vil få høre at du er kommet.

²³ Gjør nu derfor som vi sier til dig! Vi har her fire menn som har et løfte på sig;

²⁴ slå dig sammen med dem og la dig rense med dem, og ta på dig omkostningene for dem, så de kan få rake sitt hode! så vil alle skjønne at det ikke er noget i det som de har hørt si om dig, men at du også selv vandrer så at du holder loven.

²⁵ Men om de hedninger som har tatt ved troen, har vi sendt brev og vedtatt at de ikke skal holde noget sådant, men bare vokte sig for avgudsoffer og blod og det som er kvalt, og hor.

²⁶ Da slo Paulus sig sammen med mennene, og den næste dag lot han sig rense med dem og gikk inn i templet for å melde utløpet av renselsedagene, da offeret skulde frembæres for enhver av dem.

²⁷ Da nu de syv dager led til ende, fikk jødene fra Asia se ham i templet, og de satte op hele hopen og la hånd på ham

²⁸ og skrek: Israelittiske menn! kom til hjelp! Dette er det menneske som allesteds lærer alle imot folket og loven og dette sted, og han har endog ført grekere inn i templet og vanhelliget dette hellige sted.

²⁹ For de hadde før sett Trofimus fra Efesus ute i byen i følge med ham, og nu tenkte de at Paulus hadde ført ham inn i templet.

- ³⁰ Det blev da et opstyr i hele byen, og folket flokket sig sammen, og de grep Paulus og slepte ham utenfor templet, og straks blev dets dører lukket.
- ³¹ Mens de nu holdt på og vilde slå ham ihjel, gikk det melding op til den øverste høvedsmann for vakten om at hele Jerusalem var i et røre.
- ³² Han tok da straks krigsfolk og høvedsmenn og skyndte sig ned til dem; men da de så den øverste høvedsmann og krigsfolket, holdt de op med å slå Paulus.
- ³³ Da kom den øverste høvedsmann bort til ham og lot ham gripe, og bød at han skulde bindes med to lenker, og spurte hvem han var, og hvad han hadde gjort.
- ³⁴ Nogen i hopen ropte da ett, andre et annet; og da han på grunn av larmen ikke kunde få noget sikkert å vite, bød han at han skulde føres inn i festningen.
- ³⁵ Da han nu kom til trappene, blev det slik at han måtte bæres av krigsfolket, så voldsom var hopen;
- ³⁶ for hele mengden av folket fulgte efter og skrek: Drep ham!
- ³⁷ Da nu Paulus skulde føres inn i festningen, sier han til den øverste høvedsmann: Får jeg lov å si et ord til dig? Han svarte: Kan du gresk?
- ³⁸ Er du da ikke den egypter som for nogen tid siden gjorde oprør og førte de fire tusen mordere ut i ørkenen?
- ³⁹ Da sa Paulus: Jeg er en jøde, fra Tarsus, borger av en ikke ukjent by i Kilikia; men jeg ber dig: Gi mig lov å tale til folket!
- ⁴⁰ Da han gav ham lov til det, stilte Paulus sig på trappen og slo til lyd for folket med hånden; da det nu blev aldeles stille, talte han til dem på det hebraiske mål og sa:

KAPITTEL 22

Brødre og fedre! Hør på det jeg nu vil si eder til mitt forsvar!

- ² Da de hørte at han talte til dem på det hebraiske mål, holdt de sig ennu mere stille. Han sier da:
- ³ Jeg er en jøde, født i Tarsus i Kilikia, men opfostret i denne by, opplært ved Gamaliels føtter efter vår fedrene lovs strenghet, og jeg var nidkjær for Gud, som I alle er idag;
- ⁴ jeg forfulgte Guds vei til døden, bandt og kastet i fengsel både menn og kvinner,
- ⁵ som også ypperstepresten og hele eldste-rådet kan vidne; av dem fikk jeg endog brev med til brødrene i Damaskus, og drog dit for å føre også dem som var der, bundne til Jerusalem, forat de kunde få straff.
- ⁶ Men det skjedde da jeg var på veien og kom nær til Damaskus, da strålte ved middags-tider et sterkt lys fra himmelen med ett omkring mig,
- ⁷ og jeg falt til jorden og hørte en røst som sa til mig: Saul! Saul! hvorfor forfølger du mig?
- ⁸ Jeg svarte: Hvem er du, Herre? Og han sa til mig: Jeg er Jesus fra Nasaret, han som du forfølger.
- ⁹ De som var med mig, så lyset, men røsten av ham som talte til mig, hørte de ikke.
- ¹⁰ Jeg sa da: Hva skal jeg gjøre, Herre? Og Herren svarte mig: Stå op og gå inn i Damaskus! der skal bli talt til dig om alt det som du er bestemt til å gjøre.
- ¹¹ Da jeg nu ikke kunde se for glansen av hint lys, blev jeg ledet ved hånden av dem som var med mig, og kom inn i Damaskus.
- ¹² Og en som hette Ananias, en gudfryktig mann efter loven, med godt vidnesbyrd av alle jøder som bodde der,
- ¹³ kom til mig og stod for mig og sa: Saul, bror, se op! Og samme stund så jeg op på ham.

- ¹⁴ Og han sa: Våre fedres Gud har utkåret dig til å kjenne hans vilje og se den rettferdige og høre røsten av hans munn;
- ¹⁵ for du skal være ham et vidne for alle mennesker om det du har sett og hørt.
- ¹⁶ Og nu, hvad bier du efter? stå op og la dig døpe og få avtvettet dine synder, idet du påkaller hans navn.
- ¹⁷ Da jeg så var vendt tilbake til Jerusalem og bad i templet, hendte det mig at jeg kom i en henrykkelse,
- ¹⁸ og jeg så ham, og jeg hørte ham si til mig: Skynd dig og gå i hast ut av Jerusalem! for de kommer ikke til å ta imot ditt vidnesbyrd om mig.
- ¹⁹ Da sa jeg: Herre! de vet selv at jeg kastet i fengsel og hudstrøk rundt om i synagogene dem som trodde på dig,
- ²⁰ og da blodet av Stefanus, ditt vidne, blev utgytt, stod jeg også hos og samtykte i det og tok vare på klærne til dem som slo ham ihjel.
- ²¹ Og han sa til mig: Dra ut! for jeg vil sende dig ut til hedningefolk langt borte.
- ²² Inntil dette ord hørte de på ham; men da løftet de sin røst og sa: Ta ham bort fra jorden! han burde ikke få leve!
- ²³ Da de nu skrek og rev klærne av sig og kastet støv op i luften,
- ²⁴ bød den øverste høvedsmann at han skulde føres inn i festningen, og sa at han skulde forhøres under hudstrykning, forat han kunde få vite av hvad årsak de ropte så mot ham.
- ²⁵ Men da de nu hadde bundet ham for å hudstryke ham, sa Paulus til høvedsmannen, som stod hos: Har I lov til å hudstryke en romersk borger og det uten dom?
- ²⁶ Da høvedsmannen hørte dette, gikk han til den øverste høvedsmann og meldte det, og sa: Hvad er det du er i ferd med å gjøre? dette menneske er jo romersk borger.
- ²⁷ Den øverste høvedsmann gikk da bort til ham og sa: Si mig: Er du romersk borger? Han svarte: Ja.
- ²⁸ Den øverste høvedsmann sa: Jeg har kjøpt denne borgerrett for mange penger. Men Paulus svarte: Men jeg er endog født til den.
- ²⁹ Da gikk de straks fra ham de som skulde ha forhørt ham. Men da den øverste høvedsmann fikk vite at han var romersk borger, blev også han redd, fordi han hadde bundet ham.
- ³⁰ Men da han næste dag vilde ha visshet om hvad jødene hadde å klage på ham, løste han ham, og bød at yppersteprestene og hele rådet skulde komme sammen. Og han førte Paulus ned og stilte ham frem for dem.

KAPITTEL 23

Da så Paulus fast på rådet og sa: Brødre! med all god samvittighet har jeg ført mitt levnet for Gud inntil denne dag.

- ² Ypperstepresten Ananias bød da dem som stod der, å slå ham på munnen.
- ³ Da sa Paulus til ham: Gud skal slå dig, du kalkede vegg! Og du sitter her for å dømme mig efter loven, og du bryter loven ved å byde at de skal slå mig?
- ⁴ De som stod der, sa da: Skjeller du ut Guds yppersteprest?
- ⁵ Og Paulus sa: Jeg visste ikke, brødre, at det var ypperstepresten; det står jo skrevet: Mot en høvding blandt ditt folk skal du ikke bruke ukvemsord.
- ⁶ Da nu Paulus visste at den ene del av dem var sadduseere og den andre del fariseere, ropte han i rådet: Brødre! jeg er en fariseer, sønn av fariseere; det er for håp og for de

dødes opstandelse at jeg står her for retten.

⁷ Da han sa dette, blev det strid mellem fariseerne og sadduseerne, og hopen blev innbyrdes uenig.

⁸ For sadduseerne sier at det ikke er nogen opstandelse, heller ikke nogen engel eller ånd; men fariseerne lærer begge deler.

⁹ Nu blev det da et stort skrik, og nogen skriftlærde av fariseernes flokk stod op og stred skarpt og sa: Vi finner intet ondt hos dette menneske; om det nu var en ånd som talte til ham, eller en engel?

¹⁰ Da det nu opstod stor strid, fryktet den øverste høvedsmann for at Paulus skulde bli slitt i stykker av dem, og han bød krigsfolket å gå ned og rive ham ut fra dem og føre ham inn i festningen.

¹¹ Men natten efter stod Herren for ham og sa: Vær frimodig! likesom du vidnet om mig i Jerusalem, således skal du også vidne i Rom.

¹² Men da det var blitt dag, la jødene sig sammen mot ham, og forbannet sig på at de hverken vilde ete eller drikke før de hadde drept Paulus.

¹³ Det var mere enn firti som således sammensvor sig,

¹⁴ og de gikk til yppersteprestene og de eldste og sa: Vi har forbannet oss på at vi ikke vil smake mat før vi har drept Paulus;

¹⁵ nu må da I sammen med rådet la den øverste høvedsmann vite at han skal føre ham ned til eder, som om I nøiere vilde prøve hans sak; så holder vi oss ferdige til å drepe ham før han når frem.

¹⁶ Men Paulus' søstersønn fikk høre om dette hemmelige råd, og han kom og gikk inn i festningen og fortalte Paulus det.

¹⁷ Paulus kalte da en av høvedsmennene til sig og sa: Før denne unge mann til den øverste høvedsmann! for han har noget å melde ham.

¹⁸ Han tok ham da med sig og førte ham til den øverste høvedsmann og sier: Fangen Paulus kalte mig til sig og bad mig føre denne unge mann til dig, da han hadde noget å si dig.

¹⁹ Den øverste høvedsmann tok ham da ved hånden og gikk til side og spurte: Hvad er det du har å melde mig?

²⁰ Han sa da: Jødene er kommet overens om å be dig at du imorgen vil føre Paulus for rådet, som om det vilde få nøiere rede på hans sak;

²¹ du må da ikke la dig overtale av dem; for mere enn firti menn av dem ligger på lur efter ham, og de har forbannet sig på at de hverken vil ete eller drikke før de har drept ham, og nu holder de sig ferdige og venter på at du skal love det.

²² Den øverste høvedsmann lot da den unge mann gå og bød ham: Du må ikke si til nogen at du har latt mig få vite dette.

²³ Og han kalte til sig to av høvedsmennene og sa: La to hundre stridsmenn holde sig ferdige til å dra til Cesarea, og sytti hestfolk og to hundre skyttere, fra den tredje time på natten!

²⁴ Og han bød at de skulde gjøre hester i stand, forat de kunde la Paulus ride på dem og føre ham sikkert frem til landshøvdingen Feliks.

²⁵ Og han skrev et brev med dette innhold:

²⁶ Klaudius Lysias hilser den mektige landshøvding Feliks.

²⁷ Denne mann, som var grepet av jødene og nær ved å bli drept av dem, ham fridde jeg ut; jeg kom til med krigsfolket, efterat jeg hadde fått vite at han var romersk borger;

²⁸ og da jeg vilde vite hvad det var de hadde å klage på ham, førte jeg ham ned for deres råd.

²⁹ Jeg fant da at de førte klage over ham for nogen spørsmål i deres lov, men at det ikke var noget klagemål imot ham som gjorde ham skyldig til død eller fengsel.

³⁰ Men da det nu er blitt meldt mig at de vil gjøre et overfall på mannen, sender jeg ham uten opphold til dig, efterat jeg har pålagt hans anklagere at også de skal fremføre for dig det de har å si.

³¹ Krigsfolket tok nu Paulus, som det var blitt dem pålagt, og førte ham om natten til Antipatris,

³² og dagen efter lot de hestfolket dra videre med ham og vendte selv tilbake til festningen.

³³ De kom da til Cesarea og lot landshøvdingen få brevet, og førte også Paulus frem for ham.

³⁴ Da han hadde lest det og spurt hvad land han var fra, og fått vite at han var fra Kilikia, sa han:

³⁵ Jeg skal ta dig i forhør når dine anklagere kommer. Og han bød at han skulde holdes i varetekt i Herodes' borg.

KAPITTEL 24

Fem dager efter kom ypperstepresten Ananias der ned med nogen av de eldste og en taler, Tertullus; disse fremførte sin klage imot Paulus for landshøvdingen.

² Han blev da kalt frem, og Tertullus begynte på klagen imot ham og sa:

³ Da vi har dig å takke for megen fred, og da ved din omsorg forbedringer i alle måter og på alle steder blir dette folk til del, så skjønner vi på dette, mektigste Feliks, med all takksigelse.

⁴ Men forat jeg ikke skal hefte dig for lenge, ber jeg dig at du efter din mildhet vil høre på nogen få ord av oss.

⁵ For vi har funnet at denne mann er en pest og en opvigler blandt alle jøder rundt om i verden og en leder for nasareernes sekt;

⁶ han har endog søkt å vanhellige templet. Vi grep ham derfor og vilde dømme ham efter vår lov;

⁷ men Lysias, den øverste høvedsmann, kom til og tok ham med makt og vold ut av våre hender,

⁸ og han bød hans anklagere å komme til dig; og av ham kan du selv, om du gransker saken, få kunnskap om alt det som vi fører klagemål imot ham for.

⁹ Men også jødene holdt med ham og sa at så var det.

¹⁰ Men Paulus svarte, da landshøvdingen gav ham et tegn at han kunde tale: Da jeg vet at du i mange år har vært dommer for dette folk, fører jeg frimodig mitt forsvar,

¹¹ eftersom du kan få visshet for at det ikke er mere enn tolv dager siden jeg drog op til Jerusalem for å tilbede.

¹² Og hverken i templet eller i synagogene eller omkring i byen har de funnet at jeg talte til nogen eller opviglet folket;

¹³ heller ikke kan de godtgjøre for dig disse sine klager imot mig.

¹⁴ Men det vedgår jeg for dig at efter den Guds vei som de kaller en sekt-lære, tjener jeg så mine fedres Gud at jeg tror alt det som er skrevet i loven og i profetene,

- ¹⁵ og har det håp til Gud, som også disse selv venter på, at en opstandelse forestår både av rettferdige og av urettferdige.
- ¹⁶ Derfor legger jeg selv vinn på alltid å ha en uskadd samvittighet for Gud og mennesker.
- ¹⁷ Da nu flere år var gått, kom jeg for å føre milde gaver til mitt folk og for å ofre,
- ¹⁸ og under dette fant de mig i templet, efterat jeg hadde rensset mig, uten oppløp og uten opstyr; men det var nogen jøder fra Asia,
- ¹⁹ og disse burde trede frem for dig og komme med sin klage om de hadde noget å si på mig.
- ²⁰ Eller la disse selv si hvad skyld de fant hos mig dengang jeg stod for rådet,
- ²¹ uten det skulde være for dette ene ord som jeg ropte da jeg stod iblandt dem: For de dødes opstandelse står jeg idag for retten iblandt eder.
- ²² Men Feliks utsatte saken, da han hadde næriere kjennskap til Guds vei, og han sa: Når høvedsmannen Lysias kommer her ned, skal jeg prøve eders sak.
- ²³ Og han bød høvedsmannen at han skulde holdes i varetekt og ha ro, og at ingen av hans egne skulde hindres fra å være ham til tjeneste.
- ²⁴ Da nogen dager var gått, kom Feliks med sin hustru Drusilla, som var en jødinne, og han sendte bud efter Paulus og hørte ham om troen på Kristus.
- ²⁵ Men da han talte om rettferd og avhold og den kommende dom, blev Feliks forferdet og sa: Gå bort for denne gang! når jeg får god tid, vil jeg kalle dig til mig igjen.
- ²⁶ Han håpet også på at han skulde få penger av Paulus; derfor sendte han også oftere bud efter ham og talte med ham.
- ²⁷ Da to år var omme, fikk Feliks til eftermann Porcius Festus, og da Feliks gjerne vilde vinne takk av jødene, lot han Paulus bundet efter sig.

KAPITTEL 25

Da nu Festus hadde tiltrådt landshøvding-embedet, drog han tre dager derefter op til Jerusalem fra Cesarea.

- ² Yppersteprestene og jødenes første menn førte da klage hos ham mot Paulus og kom frem med en bønn til ham;
- ³ med ondt i sinne mot Paulus utbad de sig den nåde at han vilde la ham hente til Jerusalem; for de lå på lur for å slå ham ihjel på veien.
- ⁴ Men Festus svarte da at Paulus blev holdt i varetekt i Cesarea, og at han selv snart vilde dra dit;
- ⁵ de altså av eder, sa han, som har myndighet til det, kan jo dra ned med mig, om det er noget i veien med denne mann, og fremføre sin klage imot ham.
- ⁶ Efterat han nu hadde vært bare åtte eller ti dager hos dem, drog han ned til Cesarea; dagen efter satte han sig på sitt dommersete og bød at Paulus skulde føres frem.
- ⁷ Da han var kommet, stilte de jøder som var kommet fra Jerusalem, sig rundt omkring ham og førte mange svære klager imot ham; men de var ikke i stand til å bevise dem,
- ⁸ da Paulus forsvarte sig og sa: Hverken mot jødenes lov eller mot templet eller mot keiseren har jeg syndet i noget stykke.
- ⁹ Men da Festus gjerne vilde vinne takk av jødene, svarte han Paulus og sa: Er du villig til å dra op til Jerusalem og der få dom av mig i denne sak?
- ¹⁰ Da sa Paulus: Jeg står for keiserens domstol, og der er det min rett å dømmes. Mot jødene har jeg ingen urett gjort, som også du godt vet.

- ¹¹ Har jeg urett, og har jeg gjort noget som fortjener døden, da ber jeg mig ikke fri for å dø; men er det ikke noget i det som disse fører klagemål imot mig for, da kan ingen overgi mig til dem bare for å gjøre dem til lags; jeg innanker min sak for keiseren.
- ¹² Festus talte da med sitt råd, og sa så: For keiseren har du innanket din sak; til keiseren skal du fare.
- ¹³ Men da noen dager var til ende, kom kong Agrippa og Berenike til Cesarea for å hilse på Festus.
- ¹⁴ Da de nu hadde vært der i flere dager, fortalte Festus kongen om Paulus og sa: Her er en mann, efterlatt av Feliks som fange;
- ¹⁵ da jeg kom til Jerusalem, førte yppersteprestene og jødernes eldste klage imot ham og bad om straff over ham.
- ¹⁶ Jeg svarte dem da at det ikke er sedvane hos romerne å utlevere et menneske for å gjøre nogen til lags; men den som klagen gjelder, må først stilles frem for sine anklagere og få adgang til å forsvare sig mot klagemålet.
- ¹⁷ Da de så var kommet sammen her, utsatte jeg ikke saken, men satte mig næste dag på dommersetet og bød at mannen skulde føres frem.
- ¹⁸ Men da anklagerne stod omkring ham, fremførte de ikke nogen klage for slikt som jeg hadde tenkt;
- ¹⁹ men de hadde noen stridsspørsmål med ham om sin egen gudsdyrkelse og om en ved navn Jesus, som var død, men som Paulus sa var i live.
- ²⁰ Da jeg nu var rådvill og ikke visste hvorledes denne sak burde undersøkes, spurte jeg om han vilde reise til Jerusalem og der få dom i saken.
- ²¹ Men da Paulus innanket sin sak for å bli holdt i varetekt til keiserens dom, bød jeg at han skulde holdes i varetekt inntil jeg kan sende ham til keiseren.
- ²² Agrippa sa da til Festus: Jeg vilde også gjerne høre denne mann. Han svarte: Imorgen skal du få høre ham.
- ²³ Dagen efter kom da Agrippa og Berenike med stor prakt og gikk inn i salen sammen med de øverste høvedsmenn og de gjæveste menn i byen, og på Festus' bud blev Paulus ført frem.
- ²⁴ Festus sier da: Kong Agrippa og alle I menn som her er samlet med oss! Her ser I den om hvem hele jødernes hop søkte mig både i Jerusalem og her, og ropte på at han ikke burde få leve lenger.
- ²⁵ Men da jeg kom efter at han ikke har gjort noget som fortjener døden, og da han også selv innanket sin sak for keiseren, satte jeg mig fore å sende ham dit.
- ²⁶ Noget pålitelig å skrive til min herre om ham har jeg ikke; derfor førte jeg ham frem for eder, og mest for dig, kong Agrippa, forat jeg kan ha noget å skrive når han er blitt forhørt.
- ²⁷ For det tykkes mig meningsløst, når jeg sender en fange, da ikke å gi opplysning om klagene mot ham.

KAPITTEL 26

Agrippa sa da til Paulus: Du har lov til å tale om dig selv. Da strakte Paulus sin hånd ut og sa til sitt forsvar:

² Mot alt det som jøder anklager mig for, kong Agrippa, akter jeg mig lykkelig at jeg idag skal forsvare mig for dig,

³ for du kjenner best alle skikker og spørsmål iblandt jødene; derfor ber jeg dig at du vil

høre tålmodig på mig.

⁴ Mitt liv fra ungdommen av, som jeg fra første stund har levd iblandt mitt folk og i Jerusalem, kjenner alle jøder,

⁵ da de forut vet om mig, like fra først av, om de bare vil komme frem med sitt vidnesbyrd, at jeg levde efter det strengeste parti av vår gudsyndyrkelse, som fariseer.

⁶ Og nu står jeg her og skal dømmes for håp på det løfte som av Gud er gitt fedrene,

⁷ det som vårt tolvstamme-folk under uavlatelig gudstjeneste natt og dag håper å vinne frem til; for dette håp tiltales jeg av jøder, konge!

⁸ Hvorfor aktes det for utrolig iblandt eder at Gud opvekker døde?

⁹ Jeg for min del trodde nu at jeg burde gjøre meget imot Jesu, nasareerens navn;

¹⁰ det gjorde jeg også i Jerusalem, og både kastet jeg mange av de hellige i fengsel, efterat jeg hadde fått fullmakt av yppersteprestene, og når de skulde slåes ihjel, gav jeg min stemme til det,

¹¹ og omkring i alle synagogene tvang jeg dem ofte ved straff til å spotte, og jeg raste enn mere mot dem og forfulgte dem like til de utenlandske byer.

¹² Under dette drog jeg da også til Damaskus med makt og myndighet fra yppersteprestene;

¹³ og midt på dagen så jeg på veien, konge, et lys fra himmelen, klarere enn solen, stråle omkring mig og dem som reiste med mig,

¹⁴ og da vi alle falt til jorden, hørte jeg en røst si til mig på det hebraiske mål: Saul! Saul! hvorfor forfølger du mig? det blir hårdt for dig å stampe mot brodden.

¹⁵ Jeg sa da: Hvem er du, Herre? Og Herren sa: Jeg er Jesus, han som du forfølger.

¹⁶ Men reis dig op og stå på dine føtter! for derfor åpenbarte jeg mig for dig: for å utkåre dig til tjener og vidne både om det som du har sett, og om det for hvis skyld jeg vil åpenbare mig for dig,

¹⁷ idet jeg frir dig ut fra folket og hedningene, som jeg sender dig til

¹⁸ for å oplate deres øine, så de kan vende sig fra mørke til lys og fra Satans makt til Gud, forat de kan få syndenes forlatelse og arvelodd blandt dem som er helliget ved troen på mig.

¹⁹ Derfor, kong Agrippa, blev jeg ikke ulydig mot det himmelske syn;

²⁰ men både for dem i Damaskus først og for Jerusalem og i hele Judeas land og for hedningene forkynnte jeg at de skulde omvende sig og komme tilbake til Gud og gjøre gjerninger som er omvendelsen verdige.

²¹ For disse tings skyld grep nogen jøder mig i templet og søkte å slå mig ihjel.

²² Så har jeg da fått hjelp fra Gud og står til denne dag og vidner både for liten og for stor, idet jeg ikke sier noget annet enn hvad profetene og Moses har sagt skulde skje:

²³ at Messias skulde lide, og at han som den første av de døde opstandelse skulde forkynne lys for folket og for hedningene.

²⁴ Men da han forsvarte sig således, sier Festus med høi røst: Du er vanvittig, Paulus! din megen lærdom driver dig til vanvidd.

²⁵ Men han sier: Jeg er ikke vanvittig, mektigste Festus! men jeg taler sanne og sindige ord.

²⁶ For kongen kjenner til disse ting, og til ham taler jeg også frimodig; for jeg kan ikke tro at noget av dette er ukjent for ham; dette er jo ikke skjedd i en avkrok.

²⁷ Tror du, kong Agrippa, profetene? Jeg vet at du tror.

²⁸ Men Agrippa sa til Paulus: Det mangler lite i at du overtaler mig til å bli en kristen.

- ²⁹ Paulus sa da: Jeg vilde ønske til Gud, enten det mangler lite eller meget, at ikke alene du, men også alle som hører mig idag, måtte bli slik som jeg er, bare uten disse lenker.
- ³⁰ Da stod kongen op, og landshøvdingen og Berenike og de som satt der med dem,
- ³¹ og de gikk til side og talte med hverandre og sa: Denne mann gjør ikke noget som fortjener død eller lenker.
- ³² Og Agrippa sa til Festus: Denne mann kunde være løslatt, om han ikke hadde innanket sin sak for keiseren.

KAPITTEL 27

- D**a det nu var avgjort at vi skulde seile avsted til Italia, overgav de både Paulus og nogen andre fanger til en høvedsmann ved navn Julius ved den keiserlige hærdeling.
- ² Vi gikk da ombord på et skib fra Adramyttium som skulde seile til stedene langs Asia-landet, og så fór vi ut; Aristarkus, en makedonier fra Tessalonika, var med oss.
- ³ Den annen dag løp vi inn til Sidon, og Julius, som var menneskekjærlig mot Paulus, gav ham lov til å gå til sine venner og nyte godt av deres omsorg.
- ⁴ Derfra fór vi videre og seilte inn under Kypem, fordi vinden var imot,
- ⁵ og efterat vi hadde seilt over havet ved Kilikia og Pamfylia, kom vi til Myra i Lykia.
- ⁶ Der fant høvedsmannen et skib fra Aleksandria som skulde til Italia, og han førte oss ombord på det.
- ⁷ I mange dager gikk det nu smått med seilingen, og vi vant med nød og neppe frem imot Knidus; da vinden var imot, holdt vi ned under Kreta ved Salmone,
- ⁸ og det var så vidt vi kom der forbi og nådde frem til et sted som kalles Godhavn, nær ved en by Lasea.
- ⁹ Da nu en lang tid var gått, og det allerede var farlig å ferdes på sjøen, fordi det alt var over fasten, advarte Paulus dem og sa:
- ¹⁰ I menn! jeg ser at sjøferden vil være et vågestykke og medføre stor skade, ikke bare for ladning og skib, men også for vårt liv.
- ¹¹ Men høvedsmannen satte mere lit til styrmannen og skipperen enn til det som Paulus sa.
- ¹² Og da havnen var uhøvelig til vinterleie, blev de fleste enige om at de skulde fare ut også derfra, om de kanskje kunde vinne frem og ta vinterhavn i Føniks, en havn på Kreta, som vender mot sydvest og nordvest.
- ¹³ Da det nu blåste en svak sønnenvind, tenkte de at de kunde fullføre sitt forsett; de lettet da, og seilte nær land langsmed Kreta.
- ¹⁴ Men ikke lenge efter kom en hvirvelvind som kalles eurakylon, og kastet sig mot øen;
- ¹⁵ da skibet blev grepet av den og ikke kunde holde sig op mot vinden, gav vi det op og lot oss drive.
- ¹⁶ Vi løp da under en liten ø som kalles Klauda, og det var med nød at vi fikk berget båten;
- ¹⁷ da de hadde fått den ombord, grep de til nødhjelp og slo taug om skibet. Og da de fryktet for å drive ned på Syrten, firte de seilet ned, og drev således.
- ¹⁸ Da vi nu led meget ondt av været, kastet de næste dag ladningen overbord,
- ¹⁹ og den tredje dag kastet vi med egne hender skibets redskap i sjøen.
- ²⁰ Da nu hverken sol eller stjerner lot sig se på flere dager, og et svært uvær var over oss, var det fra nu av forbi med alt håp om redning.

- ²¹ Og da de ikke hadde fått mat på lenge, stod Paulus frem midt iblandt dem og sa: I menn! I burde ha lydt mitt råd og ikke faret ut fra Kreta, så I hadde spart eder for dette vågestykke og denne skade.
- ²² Og nu ber jeg eder være ved godt mot; for ingen sjel iblandt eder skal forgå, men bare skibet.
- ²³ For i denne natt stod for mig en engel fra den Gud som jeg tilhører, som jeg også tjener, og sa:
- ²⁴ Frykt ikke, Paulus! du skal stå frem for keiseren, og se, Gud har gitt dig alle dem som seiler med dig, til gave.
- ²⁵ Derfor vær ved godt mot, I menn! for jeg setter min lit til Gud at det skal bli så som det er sagt mig.
- ²⁶ Men vi skal strande på en eller annen ø.
- ²⁷ Da nu den fjortende natt kom, mens vi drev omkring i Adriaterhavet, skjønte sjøfolkene midt på natten at det bar nær mot land.
- ²⁸ Og da de loddet, fant de tyve favner; men da de var kommet et lite stykke derfra og loddet igjen, fant de femten favner;
- ²⁹ og da de fryktet for at de kanskje kunde støte på skjær, kastet de fire anker ut fra bakstavnen, og ønsket at det vilde bli dag.
- ³⁰ Men sjøfolkene søkte å rømme bort fra skibet og firte båten ned i havet, idet de lot som om de vilde legge ankere ut fra forstavnen;
- ³¹ da sa Paulus til høvedsmannen og til krigsfolket: Dersom ikke disse blir ombord i skibet, kan I ikke bli berget.
- ³² Da kappet krigsfolket taugene på båten og lot den falle.
- ³³ Da det nu led mot dag, bad Paulus alle ta føde til sig, og han sa: Dette er nu den fjortende dag at I venter og lar være å ete og ikke tar noget til eder.
- ³⁴ Derfor ber jeg eder ta føde til eder; dette hører med til eders redning; for det skal ikke falle et hår av hodet på nogen iblandt eder.
- ³⁵ Da han hadde sagt dette, tok han et brød, takket Gud for alles øine og brøt det og begynte å ete;
- ³⁶ da blev de alle frimodige og tok føde til sig de også.
- ³⁷ Vi var i alt to hundre og seks og sytti sjeler på skibet.
- ³⁸ Og da de var blitt mette, lettet de skibet ved å kaste levnetsmidlene i havet.
- ³⁹ Da det nu blev dag, kjente de ikke landet, men de blev var en vik som hadde en strand; der bestemte de sig til å sette skibet på land om det var mulig.
- ⁴⁰ De kappet da ankerne og lot dem falle i havet, og løste tillike de taug som de hadde surret rorene med; så heiste de seilet for vinden og holdt ned på stranden.
- ⁴¹ Men de drev inn på en grunn som hadde dypt hav på begge sider; her støtte de på med skibet, og forskibet løp sig fast og stod urørlig, men akterskibet blev sønderslått av brenningene.
- ⁴² Krigsfolket vilde nu drepe fangene, forat ikke nogen av dem skulde svømme bort og rømme;
- ⁴³ men høvedsmannen, som vilde frelse Paulus, hindret dem i deres råd, og bød at de som kunde svømme, skulde først kaste sig ut og komme i land,
- ⁴⁴ og så de andre, dels på planker, dels på stykker av skibet. Og på denne vis gikk det så at alle berget sig i land.

KAPITTEL 28

Da vi nu hadde berget oss, fikk vi vite at øen hette Malta.

² De innfødte viste ikke liten menneskekjærlighet mot oss; de tendte op en ild og tok sig av oss alle sammen, da det hadde begynt å regne og var kaldt.

³ Men da Paulus sanket sammen en hop tørre kvister og kastet dem på ilden, kröp en orm ut på grunn av heten og bet sig fast i hans hånd.

⁴ Da nu de innfødte så dyret henge ved hans hånd, sa de til hverandre: Dette menneske er visselig en morder, som den hevnnende rettferdighet ikke gir lov til å leve, skjønt han er berget fra havet.

⁵ Han rystet da dyret av sig inn i ilden, og hadde intet mén av det;

⁶ men de ventet på at han skulde hovne eller falle død om med det samme. Da de nu ventet lenge, og så at han ikke hadde noget ondt av det, kom de på andre tanker, og sa at han var en gud.

⁷ Men nær ved dette sted hadde den første mann på øen, ved navn Publius, en gård; han tok imot oss og viste oss vennlig gjestfrihet i tre dager.

⁸ Og det traff sig så at Publius' far lå meget syk av feber og blodgang; Paulus gikk da inn til ham og bad og la hendene på ham og helbredet ham.

⁹ Men da dette hadde hendt, kom også de andre der på øen som hadde sykdommer, og blev helbredet.

¹⁰ De viste oss også stor ære, og da vi fór derfra, førte de ombord i skibet det vi kunde ha bruk for.

¹¹ Da nu tre måneder var gått, fór vi derfra på et skib fra Aleksandria som hadde hatt vinterleie ved øen og hadde tvillingene til merke;

¹² og vi løp inn til Syrakus og blev der i tre dager;

¹³ og efterat vi derfra hadde seilt rundt kysten, kom vi til Regium. Dagen efter blev det sønnenvind, så vi efter to dagers fart kom til Puteoli.

¹⁴ Der fant vi brødre, og de bad oss bli syv dager hos dem; og så kom vi til Rom.

¹⁵ Og da brødrene der fikk høre om oss, gikk de oss i møte derfra til Forum Appii og Tres Tabernæ; da Paulus så dem, takket han Gud og fattet mot.

¹⁶ Da vi nu var kommet til Rom, overgav høvedsmannen fangene til høvdingen for livvakten; men Paulus fikk lov til å bo for sig selv sammen med den stridsmann som holdt vakt over ham.

¹⁷ Og da tre dager var gått, skjedde det at han kalte sammen de første menn blandt jødene der i byen, og da de var kommet sammen, sa han til dem: Mine brødre! jeg som ikke har gjort noget imot vårt folk eller våre fedres skikker, blev fra Jerusalem av overgitt som fange i romernes hender;

¹⁸ da de hadde forhørt mig, vilde de late mig løs, fordi det ikke var nogen døds-sak mot mig.

¹⁹ Men da jødene satte sig imot det, blev jeg nødt til å innanke min sak for keiseren, men ikke som om jeg hadde noget klagemål imot mitt folk.

²⁰ Av denne årsak har jeg da bedt eder hit for å få se eder og tale med eder; for det er for Israels håps skyld jeg bærer denne lenke.

²¹ De sa da til ham: Hverken har vi fått noget brev om dig fra Judea, heller ikke er nogen av brødrene kommet og har meldt eller sagt noget ondt om dig.

²² Men vi vil gjerne få høre av dig hvad du mener; for om denne sekt er det oss vitterlig at den allesteds finner motsigelse.

²³ Etterat de da hadde avtalt en dag med ham, kom de i større mengde til ham i hans herberge; han la da ut for dem, idet han vidnet om Guds rike og søkte å overbevise dem om Jesus ut av Mose lov og profetene, fra årle morgen til aften silde.

²⁴ Og nogen blev overbevist ved det han sa, men andre var vantro.

²⁵ De gikk da fra hverandre i uenighet, idet Paulus sa det ene ord: Rettelig talte den Hellige Ånd ved profeten Esaias til eders fedre da han sa:

²⁶ Gå til dette folk og si: I skal høre og høre og ikke forstå, og se og se og ikke skjelne;

²⁷ for dette folks hjerte er sløvet, og med ørene hører de tungt, og sine øine lukker de, forat de ikke skal se med øinene og høre med ørene og forstå med hjertet og omvende sig, så jeg kunde få læge dem.

²⁸ Så være det eder da vitterlig at denne Guds frelse er blitt utsendt til hedningene; hos dem skal den også finne øre.

²⁹ Og da han hadde sagt dette, gikk jødene bort og hadde et skarpt ordskifte innbyrdes.

³⁰ Han blev da to fulle år i sitt leide herberge, og tok imot alle som kom til ham,

³¹ og han forkynte Guds rike og lærte om den Herre Jesus med all frimodighet, uten hindring.

For other languages please go to **www.wordproject.org**